Redacţiunea. Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 30

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetu.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşovŭ şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECA 9)

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ
a administraţiune, piaţa mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 45.—Anulŭ LVIII. Braşovŭ, Duminecă, 26 Februarie (10 Martie) 1895.

Partidele maghiare.

Braşovŭ, 25 Februarie v. 1895.

De când calvinii din clica lui Tisza Kalman au începutŭ sĕ aţiţe în contra catolicilorŭ şi au isbutitŭ a face, ca Wekerle cu toţĭ mamelucii lui sĕ înscrie pe stégulŭ lorŭ „căsĕtoria civilă", s'a virîtŭ între Maghiarĭ cérta şi zizania şi s'a sevĕrşitŭ o mare desbinare în sînulŭ lorŭ.

Politica bisericéscă a stăpânirii a adusŭ cu sine înfiinţarea „partidei poporale" catolice, a înăspritŭ neînţelegerile dintre partidele dietale maghiare, a aţiţatŭ patimele masselorŭ şi a datŭ nutrementŭ şi mai mare nemulţămirii confesiunilorŭ şi a naţionalităţilorŭ cu starea lucrurilorŭ. Ba din causa acestei politice s'a sĕvĕrşitŭ o desbinare chiar şi în tabĕra partidei dela putere, precum şi în tabĕra stângei estreme maghiare prin aceea, că cei ce nu-'şĭ multumiţĭ cu nouele legĭ bisericescĭ-politice, s'au ruptŭ de cătră cei ce le-au sprijinitŭ şi au votatŭ cu guvernulŭ pentru ducerea lorŭ în deplinire.

Scimŭ, că contele Szapary cu vre-o 20 de deputaţĭ au eşitŭ din partida guvernului încă de pe când se desbătea căsĕtoria civilă în dietă. Totŭ pe atuncĭ s'a ruptŭ de către independenţĭ Eötvös cu ai sĕi, carĭ în cestiunea căsĕtoriei civile au mersŭ pe faţă cu guvernulŭ. In dilele din urmă s'au certatŭ între ei şi cei vre-o 80—90 independenţĭ, carĭ alcătuiau partida aşa numită a „independenţilorŭ şi dela 1848". Preşedintele Justh cu ai sĕi. 33 la numĕrŭ s'au ruptŭ de către Polonyi-Ugron-Bartha şi soţĭ, au eşitŭ din acéstă partidă şi au înfiinţatŭ una nouă, ér céta mai mică a lui Eötvös a datŭ mâna cu partida lui Justh.

Astfelŭ independenţii suntŭ adĭ împărţiţĭ în două tabere apróe egale la numĕrŭ: partida lui Polonyi-Ugron, care nu părtinesce de locŭ politica bisericéscă a guvernului, şi partida lui Justh- Eötvös, care nu numai că o părtinesce, déră promite a da sprijinŭ guvernului şi în viitorŭ pentru esecutarea legilorŭ bisericescĭ.

Aşa-déră în urma luptelorŭ, ce s'au încinsŭ asupra legilorŭ bisericescĭ, partidele din dietă se grupéză astfelŭ:

De-o parte *partida guvernului* Bánffy, numită „liberală", care stă pe basa pactului dela 1867 şi care, precum scimŭ, îşĭ susţine adĭ majoritatea numai cu cele 13 voturĭ ale deputaţilorŭ saşĭ, — căcĭ cei 35 Croaţĭ votéză cu ea în anumite cestiunĭ comune Croaţiei şi Ungariei, cum e bugetulŭ ş. a.;

de altă parte *oposiţiunea*, care se compune aşa:

Fracţiunea Szapary, adecă cei ce au eşitŭ din partida guvernului din causa politicei lui bisericescĭ; stau pe basa pactului dela 1867.

„Partida naţională" a lui Apponyi, compusă din elemente parte liberale, parte conservative; stă pe basa pactului dualistŭ.

Fracţiunea conservativă a partidei independiste, Ugron-Polonyi, care face oposiţiune pactului dela 1867, dér oposiţiune mai moderată, ceea ce a dovedit'o şi prin participarea ei la delegaţiunĭ.

Fracţiunea liberală a partidei independiste Iusth-Eötvös, care combate pactulŭ pe basa punctaţiunilorŭ dela Dobriţinŭ din 1849 şi nu ia parte la delegaţiunĭ. La acéstă fracţiune s'a alăturatŭ şi Franciscŭ Kossuth.

„Partida poporală" maghiară e representată adĭ în cameră numai de unŭ singurŭ deputatŭ (Zelenyak); ea recunósce pactulŭ dela 1867.

In fine mai suntŭ câţĭ-va deputaţĭ afară de orĭ-ce partidă.

*

Nicĭ-odată dela 1867 încóce partidele maghiare n'au fostŭ într'o fierbere mai mare ca acuma. Acésta s'a vĕdutŭ şi cu ocasiunea discusiunei bugetare, ce a duratŭ apróe două sĕptĕmânĭ. S'a vorbitŭ multŭ de legile bisericescĭ şi de urmările lorŭ, s'a vorbitŭ de planulŭ contopirei partidelorŭ, ce stau pe basa pactului dela 1867, s'a vorbitŭ şi de naţionalităţĭ şi despre aceea, cum ar fi mai lesne de a-le aduce la ascultare şi de a-le face sĕ împace cu starea lucrurilorŭ. Din vorbirile ţinute însĕ orĭ cine a pututŭ sĕ se convingă, că legile bisericescĭ au produsŭ o mare desbinare între Maghiarĭ şi că încă de aicĭ încolo au sĕ fiă periculóse pentru liniştea dinăuntru; că nisuinţele de-a uni partidele maghiare, ce stau pe basa pactului, dau de piedecĭ marĭ şi apróe nedelăturabile; că nicĭ una din partidele dietale nu ţintesce sincerŭ a împăca naţionalităţile, ci tóte au în vedere numai de a afla nouĕ mijlóce pentru a-le face sĕ îngenunche dinaintea regimului de maghiarisare.

Contele Szapary a lăsatŭ sĕ cadă o vorbă, că ar fi bine, sĕ pótă avé şi naţionalităţile nemaghiare câţĭ-va deputaţĭ în dietă şi pentru acésta póte că ar fi bine sĕ se schimbe şi legea electorală. Dér s'a grăbitŭ a declara, că n'au ce pretinde privilegii deosebite, ci trebue sĕ recunóscă unitatea naţională maghiară, cu alte cuvinte sĕ se supună sistemului de maghiarisare.

Nicĭ cu atâta cei din partida guvernului n'au fostŭ mulţumiţĭ, ci au protestatŭ sĕrbătoresce, ca întrebarea modificării legii electorale sĕ se aducă în legătură cu cestiunea naţionalităţilorŭ.

Şi óre partida lui Apponyi ce crede în cestiunea naţionalităţilorŭ?

Ni-a spus'o conducĕtorulŭ ei, contele Apponyi însu-şĭ. Elŭ stărue ca acea parte a armatei comune, ce se vine pe Ungaria, sĕ fiă pĕtrunsă de spiritulŭ naţionalŭ maghiarŭ, sĕ 'i se dea instrucţiă şi crescere maghiară. Atuncĭ, dise elŭ, vomŭ avé unŭ mijlocŭ puternicŭ de a cresce bunĭ patrioţĭ maghiarĭ şi astfelŭ vomŭ ajunge mai uşorŭ la o deslegare a cestiunei naţionalităţilorŭ.

Orĭ-ce arŭ propune şi la orĭ-ce s'ar gândi aşa-déră politicii maghiarĭ, ei trebue sĕ afle o legătură prin care s'ajungă la resultatulŭ, ca Maghiarii trebue sĕ se 'ntăréscă totŭ mai multŭ pe socotéla popórelorŭ nemaghiare.

Şi ce credŭ cei din stânga estremă despre naţionalităţĭ?

A spus'o Helfy, unulŭ din corifeii independiştilorŭ liberalĭ din fracţiunea Just-Eötvös-Kossuth, clarŭ şi limpede, că ei nu recunoscŭ plângerĭ deosebite ale naţionalităţilorŭ şi că tóte cele ce nu suntŭ bune séu drepte pentru Românĭ, nicĭ pentru Ungurĭ nu suntŭ bune şi drepte, cum de pildă şi legea electorală.

Şi óre cei din fracţiunea Ugron-Polonyi-Bartha arŭ puté sĕ fiă mai prietinoşĭ faţă cu naţionalităţile?

Nicĭ-decum. In acéstă privinţă nu cunóscemŭ nicĭ o deosebire. Cestiunea naţionalităţilorŭ este singurulŭ punctŭ, care unesce tóte partidele maghiare şi décă n'ar avé şi alte nevoi, uşorŭ s'ar puté aplana certele şi neînţelegerile dintre ele.

De-ocamdată este nisuinţa partidei „liberale" guvernamentale de a se ţiné cu orĭ-ce preţŭ la putere, lângă saculŭ cu grăunţele, care le face Maghiarilorŭ oposiţionalĭ aşa de multă durere de capŭ.

Clica calvinistă a lui Tisza vrea sĕ rĕmână totŭ ea tare şi mare şi dă mâna chiar cu estremii independenţĭ de pănura lui Eötvös-Kossuth, numai ca sĕ-şĭ ajungă scopulŭ.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

DORULŬ.

Novelă, de *E. H.* Traducere de L.

I.

La piciórele muntelui Carara, scăldatŭ de albastrele ape ale frumósei Mediterane, zace unŭ sătuleţŭ toscnicŭ de pescarĭ. O pădurice de pinĭ îşĭ întinde umbrósele ramurĭ până în apropierea farului, a cărui lumină orbitóre arată vaporelorŭ în timpŭ de furtunĭ, prundurile din apropiere.

Dela ţĕrmŭ sĕ întinde adêncŭ în mare unŭ cheiu numită „Mollo", pe care suntŭ aşedate barace de scândurĭ, unde peste di se adună pescarii bĕtrânĭ şi neputincioşĭ, aruncândŭ de aicĭ mrejile lorŭ după păinginĭ de mare, melcĭ şi alte animale de felulŭ acesta, prin carĭ îşĭ câştigă câte ceva. Tinerii acestorŭ ţinuturĭ însĕ, nu se îndestulescŭ cu prada acésta ne-însemnată; ei plécă în gondolele lorŭ departe pe mare, şi numai rare orĭ se întorcŭ fără ca podulŭ barceĭ sĕ nu fiă îngreunatŭ cu pescĭ numĕroşĭ. Câte-odată, pe la mijloculŭ verei, potŭ numĕra chiar şi vr'unŭ „pescane", (scvalŭ) la prada lorŭ; acésta este apoi o întêmplare înbucurătóre pentru întregulŭ ţinutŭ. Toţĭ locuitorii grăbescŭ la malulŭ mării, manifestându-şĭ bucuria prin strigăte asurditóre şi mişcărĭ viale, obiceiu propriu la acestŭ poporŭ; ér dilele următóre nu mai e vorba de altceva. Bărbaţii prin birturĭ vorbescŭ despre lungimea şi greutatea pescelui, femeile îşĭ împărtăşescŭ şi ele diferitele părerĭ despre întêmplarea neobcĭnuită, şedêndŭ înaintea uşilorŭ, pe când îşĭ curăţă legumele séu sĕvêrşescŭ alte lucrurĭ casnice; căcĭ cunoscutŭ este, că Italienii nu caută plăcerĭ între păreţii caselorŭ, şi ast-felŭ ei îşĭ petrecŭ viaţa mai multŭ în liberŭ. Copiiĭ rĕu îmbrăcaţĭ îşĭ perdŭ timpulŭ lenevindŭ pe ţĕrmurulŭ mărei. Crescêndŭ, băeţii începŭ de timpuriu a se esercita la pescuitŭ. Ei învaţă din temeiu acéstă măestrie, prin care mai târdiu îşĭ susţinŭ părinţii deveniţĭ neputincioşĭ prin bĕtrâneţe. Crescerea fetelorŭ e apróe mai puţinŭ supraveghiată, ca a băeţilorŭ. Ele învaţă numai aceea, ce în viaţa de tóte dilele le este neapĕratŭ de lipsă. Cetitul şi scrisulŭ a fostŭ în Italia o raritate la femeile din poporŭ. Şi în ţinutulŭ, unde se petrece acéstă istorióră a nóstră, puţinĭ dintre locuitori sciau umbla cu cărţĭ şi condeie.

Unele locuinţe, situate apróe de mare, aveau o aparinţă mai plăcută. La întâia privire se putea observa, că ele nu serviau nicĭ unuia dintre pescarĭ, ca locuinţă, ci din contră, erau rênduite pentru primirea óspeţilorŭ mai pretenţioşĭ.

Deóre-ce plăcutulŭ sătuleţŭ nu era în legătură cu linia căilorŭ ferate, rare orĭ sĕ întêmpla sĕ fiă cercetatŭ de streinĭ. Numai în lunile fierbinţĭ de vară se mai abăteau câte odată Italienĭ de Sudŭ, căutându-şĭ locŭ de recreaţiă în încântătórele regiunĭ. De aceea nu puţină mirare causă împrejurarea, că în primăvéra anului 186... se opri o birjă elegantă înaintea unuia dintre amintitele edificii, coborîndu-se o damă de înfăţişare blondă, cu o copiliţă. Dama era fórte palidă şi părea suferindă. Ea numai cu greu îşĭ putŭ esprima dorinţa de a i-se arangea o odaiă, căcĭ limba în care vorbia, le era acestorŭ ómenĭ cu totulŭ necunoscută.

In scurtŭ timpŭ trăsura era încunjurată de mulţimea curioşilorŭ, carĭ asaltau pe birjarŭ cu nenumĕrate întrebărĭ; elŭ însĕ fórte puţinŭ îi scia desluşi. Le esplică, că „Signora" 'şi-a comandatŭ birja din oraşulŭ Pisa, pentru o călĕtoriă mai lungă, a doritŭ însĕ a o întrerupe aicĭ. Mai departe nu le scia da înformaţiunĭ, şi ei trebuiau sĕ se mulţuméscă cu atâta.

Pe când pe-afară se schimbau diferite părerĭ despre neobicĭnuitulŭ óspe, dama streină sĕ retrase în odaia, ce i-se pusese la disposiţiune pentru a-se odihni.

Ea era o Englesă de nascere, şi din causa sănĕtăţii pierdute petrecuse iarna în Italia; de câte-va dile însĕ simţiudu-se neobicĭnuitŭ de obosită şi fără puterĭ, o presimţire nesigură o mână putenicŭ din frumósa Roma, cătră patria-i iubită. Ea plecase cu propusulŭ, de-a însciinţa pe soţulŭ ei numai cu câteva óre înaintea sosirii. In decursul călĕtoriei, slăbiciunea şi ostenéla cresceau din minută 'n minută. Ajungêndŭ în Pisa, părea a-i fi cu neputinţă a-şĭ continua călĕtoria în vagonulŭ căldurosŭ, şi ast-felŭ s'a decisŭ, deşi fără voie, a întrerupe înprinsa călĕtoriă. O nelinişte chinuitóre nu-i da pace sĕ rĕmână în Pisa, şi aşa se în-

Starea parlamentară în Ungaria.

O fóiă germană din Viena publică într'unulŭ din numerii ei din urmă o scrisóre a unui deputatŭ ungurŭ despre *starea parlamentară din Ungaria*, în urma zădărnicirei contopirei partidei lui Apponyi cu partida liberală a guvernului. Etă ce se dice între altele în numita scrisóre:

„Zădărnicirea fusiunei numai așa se póte esplica, că guvernulŭ-Bánffy nu este alt-ceva, decâtŭ unŭ strohmann alŭ clicei Tisza-Wekerle. Miniștrii de adī suntŭ atâtŭ de atêrnătorī de acéstă clică, încâtŭ nu cutéză sĕ grăéscă nicī o vorbă, pănă căndŭ n'au primitŭ instrucția dela Tisza, Wekerle, orī dela Csáky. Clica Tisza-Wekerle voesce cu orī-ce prețŭ sĕ zădărnicéscă fusiunea, bine sciindŭ, că făcêndu-se acésta, ar trebui sĕ se pună sfîrșitŭ corupțiunei nespuse, din care ea (clica) nu trage decâtŭ folóse, și sĕ înceteze a mai monopolisa Ungaria. Dér fiind-că fusiunea era cerută de opiniunea publică, Tisza, Wekerle și soțī au voitŭ s'o facă prin Bánffy, cu intențiunea ascunsă însĕ de a-o zădărnici. Pentru acésta ei au datŭ lui Bánffy instrucțiunī, carī au făcutŭ imposibile pertractările de fusiune cu partida lui Apponyi. Scopulŭ clicei Tisza-Wekerle este, sĕ facă pe cei din Viena a crede, că fusiunea e imposibilă deoparte, ér de altă parte, ca ea sĕ fiă trăgănată, în parlamentŭ, pănă ce Bánffy va primi mandatulŭ de-a disolva dieta. Acesta este scopulŭ alianței radicale Tisza-Wekerle-Bánffy-Kossuth-Ferencz-Eötvös". — Scrisórea dice mai departe, că planulŭ acesta de luptă numai așa se póte împiedeca, décă monarchulŭ va înlocui la primă-vară pe Bánffy cu altŭ ministru-președinte, care sĕ facă fusiunea în câte-va dile, și din partidele fusionate sĕ-șī numéscă unŭ guvernŭ, care sĕ se bucure de încrederea țĕrii. Scrisórea sfirșesce dicêndŭ, că Bánffy este omulŭ celŭ mai de compătimitŭ, și tótă lumea se miră, cum de unŭ Bánffy, care nu este în stare sĕ reciteze câte va propositiunī de-a rostulŭ, a cutezatŭ sĕ priméscă postulŭ de ministru-președinte.

Socialismŭ în Ungaria.

In orașulŭ Canaanului unguresců din Alföld, în Hodmezövásárhely, se pertractéză de câteva dile unŭ procesŭ monstru contra muncitorilorŭ socialiștī, carī s'au „rĕsvrătitŭ" în potriva autorităților maghiare, au ținutŭ adunări publice, au agitatŭ pentru idei socialiste și au împărțitŭ în țĕră proclamații, prin carī provocau poporulŭ și pe muncitorī sĕ se organiseze într'o mare taberă în lupta viitorului. Lucrurile au mersŭ așa de departe, încâtŭ în Aprilie 1894 poporulŭ ațîțatŭ de „agitatorii" socialiștī s'a dusŭ la primăria comunală din Hodmezövásárhely, cu scopŭ, cum vestiau foile, ca *„sĕ ucidă pe domnī"*. Ca la tóte ocasiunile, așa și acum, gendarmii au pășitŭ la mijlocŭ și, întrebuințândŭ arma, au ucisŭ pe-unŭ muncitorŭ, ér pe mai mulțī i au rănitŭ.

Rĕsvrătirea acésta a poporului muncitorŭ a datŭ acum substratulŭ unui procesŭ, care se pertractéză în Hodmezövásárhely. Pe banca acusaților stau 65 de indivídī și peste 100 de martorī.

Din rapórtele, ce le publică foile unguresci despre acestŭ procesŭ, vedemŭ, că nu scrierile sociale, nu ațîțările căpeteniilorŭ socialiștī au fostŭ causa, care i-a făcutŭ pe aceștī bieți ómenī sĕ se rĕscóle împotriva ordinei publice și a autorităților. Nu, ci miseria a fostŭ, care adese-orī a ridicatŭ clasa muncitóre, sĕracă și amărîtă de greulŭ vieții, contra acelui sistemŭ politicŭ agrarŭ, care îi face cu neputință unŭ traiu mai ușorŭ și mai ticnitŭ. Décă nu acésta ar fi pricina, atuncī, ce alta ar fi pututŭ sĕ îndemne pe poporulŭ muncitorŭ a-se rĕsvrĕti și a cere dreptate — căcī sciutŭ este, că classa rurală muncitóre este aceea, care mai puținŭ doră, ca orī și care alta, e aplicatŭ spre idei socialiste. Poporațiunea rurală agrară, nu numai aicī, ci în tóte țĕrile, este cea mai conservativă.

Acusatulŭ *Kovács* a disŭ președintelui tribunalului de pertractare, că décă e sfântŭ dreptulŭ proprietății private, atuncī *de ce esecutorulŭ smulge perina omului sĕracŭ și o bate la dobă*. Așī mai înțelege acésta — dise acusatulŭ — décă omului i-se ia ceva pentru o datoriă neplătită; *dér cândŭ i-se ia pentru dare*, dela care bietulŭ omŭ n'are nicī unŭ folosŭ, atuncī *asta nu e de înțelesŭ.*

Va sĕ dică *dările grele* și *esecuțiile* pe lângă alte miserii, ducŭ pe poporŭ la desperare, și din pacînicŭ, ce este, îlŭ facŭ sĕ-șī ridice glasulŭ înpotriva nedreptăților și abusurilorŭ, ce i-se facŭ din partea chiar a acelora, carī ar trebui în rêndulŭ întâiu sĕ se intereseze de sórtea lui.

Cu prilegiulŭ procesului monstru din Hodmezövásárhely, așa numita „partidă socială-democrată din Ungaria" a împărțitŭ unŭ manifestŭ prin tóte orașele din Ungaria și Transilvania. Acestŭ manifestŭ s'a aflatŭ afișatŭ și în Brașovŭ aprópe la tóte casele muncitorilorŭ industriașī și e tipăritŭ în limba maghiară și germană. Manifestulŭ face istoriculŭ ciocnirei dintre gendarmī și muncitorī întêmplată în Aprilie 1894 și înșiră mai multe abusurī, ce s'au făcutŭ din partea autorităților. Se acusă guvernulŭ, că elŭ este acela, care a trasŭ pe banca acusaților pe cei 65 de nevinovațī, guvernulŭ, „care fiindŭ alesŭ din clasa avuțilorŭ, suprimă cu pușca și baioneta tóte nisuințele poporului muncitorŭ, ce tindŭ la îmbunĕtățirea sorții"; învinuesce autoritățile, carī stau în serviciulŭ guvernului și esclamă: *„Autoritatea din Hodmezövásárhely ar trebui pusă pe banca acusațilorŭ!"*; ér la sfîrșitŭ manifestulŭ dice: „Pentru întărirea classei domnitóre maghiare, vréu sĕ măcelăréscă moralmente 65 de nevinovațī. — *Josŭ cu ucidĕtorii dreptății!*".

Etă caracteristica stărilorŭ triste agrare din Ungaria! Ele se judecă de sine, așa că nu mai e nevoiă sĕ le comentămŭ mai pe largŭ.

SCIRILE DILEI.

24 Februarie.

Perchisițiunī domiciliare la Săcele. Ni-se spune, că în decursulŭ acestei sĕptĕmânī gendarmii din Săcele au umblatŭ din casă în casă, cu scopŭ de-a confisca nisce călindare „primejdióse pentru patriă." Se lățiseră adecă între poporulŭ din Săcele nisce călindare de părete, aduse din România. Călindarele acestea suntŭ tipărite în colorī și pórtă, între altele, și portretele întemnițațilorŭ noștri politicī. De-aicī spaima Ungurilorŭ. Gendarmii au primitŭ ordinŭ sĕ le caute și confisce pe tóte. Porunca acésta li-a datŭ gendarmilorŭ multŭ lucru, deóre-ce în Săcele erau fórte multe călindare de acestea, pe carī țeranii le lipiseră pe părete. E de însĕmnatŭ, că cele mai multe călindare au fostŭ aflate la C i a n g ă i, ér unulŭ dintre acestea a fostŭ aflatŭ chiar la judele ciangău din Bacifalău. — Óre Ciangăii fi-vorŭ acum dațī în judecată, pentru-că s'au aflatŭ în casele lorŭ „călindare daco-romaniste"?

—o—

Esundărī. Din Timișóra se scrie, că canalulŭ *Bega*, *Timișŭ* și *Berzava* au esundatŭ, pricinuindŭ marī pagube. Apa Berzavei, eșindŭ din țĕrmurī, a inundatŭ localitatea Kanak și mai multe sute de jugĕre din apropiere. Comunicația trenului între Becicherechulŭ-mare și Vĕrșețŭ este întreruptă. De-asemenea apa Timișului a esundatŭ în mai multe locurī. Localitatea Serb-Nouzina este în mare primejdiă. Lângă Moravița zăgazurile suntŭ rupte pe mai multe puncte de cătră Mărgita-mare. Nu rĕmâne îndĕrĕtŭ nicī Bega. Ghiața încă nu a pornitŭ de totŭ pe acestŭ rîu, deși de-asupra straturilorŭ de ghiață apa curge. Apa Moraviței s'a vĕrsatŭ pe unŭ teritorŭ de 8000 de jugĕre, proprietatea lui Van Royen; *1600 rîmătorī s'au prăpăditŭ.* Familia Van Royen s'a refugiatŭ pe podulŭ liniei ferate, de unde a mersŭ pănă la gară. Ast-felŭ de esundărī s'au întêmplatŭ și se întêmplă în mai multe părțī ale țĕrii, și e temere, că în urma marilorŭ zăpedī, ce au cădutŭ în timpulŭ din urmă, apele vorŭ face pagube marī.

—o—

Influenza. In urma timpului rece și umedŭ din dilele din urmă, influenza a începutŭ sĕ ia întinderī marī în mai multe orașe și ținuturī. Cu deosebire în Budapesta numĕrulŭ celorŭ bolnavī de influenză e peste mĕsură mare. La spitale se insinuéză în fiă-care di sute de bolnavī de influenză și se dice, că mai nu este casă, în care sĕ nu se afle câte unulŭ, orī mai mulțī, carī suferŭ de acéstă bólă.

—o—

Din Moldova nouă ni-se scrie, că la 23 Februarie c. s'a datŭ acolo o frumósă petrecere, la care Românii și-ar fi petrecutŭ bine, décă n'ar fi avut în mijloculŭ lor și pe-unŭ funcționarŭ dela minele de cărbunī de pétră din Bersasca, care fiindŭ unŭ maghiaronŭ fanaticŭ, a începutŭ sĕ-șī bată jocŭ de „Hora" Românilorŭ, prin ceea ce, vedī bine, a produsŭ multă măhnire între ai noștri. Noi amŭ disŭ de multe-orī, că Românii facŭ fórte rĕu, décă la petrecerile lorŭ învită ast-felŭ de ómenī. Décă vremŭ sĕ avemŭ și noi unŭ momentŭ de veseliă, atuncī sĕ ne vedemŭ de ale nóstre treburī și sĕ nu ne amestecămŭ cu streinii, căcī numai între frațī de acelașī sânge își póte afla Românulŭ momente de adevĕrată veseliă.

—o—

Procesulŭ de pressă intentatŭ de cătră procurorulŭ supremŭ din Budapesta jurnalistului Maximilianŭ Gelléri pentru unŭ articolŭ intitulatŭ „A király mulat" (Regele se amuséză) și scrisŭ în diarulŭ „Hétfői Ujság" după mórtea lui Kossuth și cu ocasiunea desbaterilorŭ bisericescī-politice, s'a pertractatŭ alaltăerī înaintea curții cu jurațī din Budapesta. Procesulŭ a fostŭ intentatŭ pentru laesa majestate. Jurații negară cu 8 contra 4 voturī, că Gelléri ar fi vinovatŭ, și ast-felŭ tribunalulŭ *achită* pe acusatŭ.

—o—

Eforia spitalelorŭ civile din Bucurescī a hotărîtŭ sĕ véndă țĕranilorŭ românī unele dintre posesiunile de pămêntŭ, ce le are în parcele de 5 hectare, și între aceleașī condițiunī, carī se observă și la vinderea bunurilorŭ statului. Prin acésta eforia de-o parte ușuréză colonisarea țĕranilorŭ în apropiare bunurilorŭ sale, ér de altă parte le ajută multŭ prin aceea, că noii posesorī suntŭ îndatorațī a plăti posesiunile cumpĕrate, numai în rate lunare.

—o—

Vinerea patimilorŭ din anulŭ acesta va fi o di însĕmnată nu numai pentru religiunea creștină, ci și din punctŭ de vedere astronomicŭ. In numita di adecă constelațiunea, care se învêrte în sistemulŭ nostru solarŭ, va avé, în drumulŭ, ce-lŭ face în jurulŭ sórelui, tocmai acea posi-

---

credință unui birjarŭ, pentru a-se apropia măcarŭ cu câte-va milurī spre ținta-i dorită, spre mare. Ajunsă însĕ în miculŭ sătulețŭ, tóte puterile păreau a-o fi părăsitŭ și fórte fără voie se vĕdŭ silită a rĕmânea pănă în diua următóre. Dérŭ liniștea dorită, nu o putŭ afla nicī aicī. Ea totŭ mereu tresăria, ca speriată în somnŭ, și o durere, care i apăsa ca o pétră pieptulŭ, o deștepta necontenitŭ....

Când zorile priveau drăgălașŭ spre încântătorulŭ sătulețŭ și sórele dimineții saluta suridêndŭ frumosulŭ malŭ, ea, părăsită de tóte puterile, își închise obositele-i pleópe.... pe încetulŭ îī dispărŭ consciința.... durmia somnulŭ de vecī.

Razele sórelui pătrundeau în odaiă, însĕ nimicŭ nu conturba liniștea, care domnia între acei pĕrețī. Târdiu numai, atrasă de strigătulŭ asurditorŭ alŭ fetiței deșteptate, alergă cârciumărésa, care părăsi în curêndŭ odaia cu unŭ țipetŭ desperatŭ. După câte-va minute sbura din gură 'n gură îngrozitórea scire, că „Signora" streină s'a aflatŭ mórtă pe patulŭ ei.

Tóte încercările de reînviere rĕmaseră fără resultatŭ și ast-felŭ locuitorii se vĕdură siliți a aduce la cunoscința autorității întêmplarea nenorocită. Numai decâtŭ se adună întregŭ satulŭ în frunte cu preotulŭ lorŭ, spre a visita cadavrulŭ și a afla cine a fostŭ nefericita. Dér tótă silința lorŭ rĕmase zădarnică. In geamantanulŭ, care și-lŭ adusese dama, sĕ aflau numai câte-va vestminte. Unŭ portmoneu, ceasornicŭ și unŭ inelŭ de logodnă erau singurele lucrurī de valóre. Pe inelŭ se afla gravatŭ numele „Eduard" și unŭ datŭ. După cercările acestea fără succesŭ, se siliră a afla, prin copiliță, ceva mai sigurŭ, dér puținele cuvinte, carī le scia vorbi, nu erau înțelese de ei, căcī ea vorbia aceeașī limbă streină, ca și mamă-sa. Era drăgălașe nevinovata ființă, cu buclele-i aurii și ochii albastri, carī priveau uimițī spre fețele necunoscute.

In decursulŭ dilei următóre sĕ încunosciință poliția din Pisa despre tristulŭ casŭ. Se trimiseră anunțurī la tóte diarele, dér orī-ce încercare rĕmase fără resultatŭ.

O lună trecu și nime nu mai întreba de copilița părăsită. Municipalitatea hotărî, în fine, a căuta într'o casă unŭ asilŭ pentru ea, la ceea ce se și învoiră locuitorii satului. Intre cei carī sĕ adunaseră, mai multŭ adușī de curiositate, se aflà totușī bĕtrânulŭ Giuseppa Costi cu soția lui Luigia, carī avêndŭ milă față de părăsita ființă, o primiră sub îngrijirea lorŭ. Pe drumŭ către casă, în zadarŭ se sili bĕtrâna Luigia a esplica micuței, că de acuma ea-i va înlocuì pe mamă sa. Totŭ aceeașī privire sfiiciósă era uniculŭ rĕspunsŭ la vorbele ei amicale. Numai după-ce Luigia sciù sĕ-i pregătéscă o supă bună și unŭ așternutŭ móle, părea a dobândi micuța încredere în ea, căcī unŭ surisŭ îndestulitorŭ sĕ arătà pe micile-i buze, éră mânuțele se întindeau cu încredere spre binefăcĕtórea ei.

Curêndŭ se presentà preotulŭ satului în casa lui Giuseppa, aducêndŭ orologiulŭ și inelulŭ bine pachetate într'unŭ scrinișorŭ. Elŭ le dădŭ bĕtrânei dicêndŭ: „Aicī vĕ aducŭ unicele obiecte de valóre, carī suntŭ acuma ale micei orfane. Păstrați-le, că numai prin astea ar puté fi vr'o-dată recunoscută de rudeniile ei."

Bĕtrâna mișcà din capŭ cu îndestulire și luândŭ scrinișorulŭ, îlŭ puse cu grije în lada, în care-șī păstra lucrurile celea mai prețióse.

— „Cum vețī numi copila?" întrebà preotulŭ. „Ea pare a fi botezată, de óre-ce pórtă cruciuliță la gâtŭ." Elŭ sĕ întorse spre micuța, agraind'o în limba francesă, însĕ ea priviea tocmai așa de întrebătorŭ, ca și înainte, la vorbele neințelese italiane. Unŭ momentŭ cugetà preotulŭ érășī. Elŭ își aduse aminte, că în tinerețe, pe când studia, audise adeseorī limba engleză, învĕțase chiar și unele espresiunī dela colegii sĕi; acuma, reamintidu-șī acele cuvinte. întrebà cu voce nesigură de nume. Micuța, privia cu ochī mirătorī spre preotŭ, apoi părea a-șī reaminti ceva dulce, și buzele ei șoptiau încetŭ „Mama" — Preotulŭ mișcà din capŭ, repețindu-șī întrebarea. „Mama Nani", asta era totŭ, ce putea scóte din copilă.

„Nani", se amestecà acuma și bĕtrânulŭ Giuseppa, „acela nu e unŭ nume creștinescŭ, așa nu o putemŭ numi."

De-odată sĕ ridicà Luigia triumfătóre în susŭ. „Am aflatŭ" strigà ea. „Micuța schimbă Nani cu Nina, asta e ușorŭ de

ţiune, în care s'a aflatŭ în diua rĕstignirii lui Isusŭ.

—o—

Prelegere despre metoda lui Kneipp. Doctorulŭ *Winternitz* ţinŭ, Joi séra, în sala otelului centralŭ o prelegere asupra modei curei de apă a lui Kneipp. Elŭ spuse auditorilorŭ sĕi cam totŭ aceea ce am cetitŭ în broşura lui Kneipp. Audindŭ însĕ punctele esplicate mai practicŭ ne-amŭ pututŭ însemna mai bine tótă procedura, care ţi-o recomanda părintele Kneipp ca mai priinciósă pentru sănătate. Lozinca lui este: „*Zurück zur Natur*“ (sĕ ne întórcemŭ la natură) cu alte cuvinte sĕ ne întórcemŭ la viéţa mai simplă, care ni-o cere mai multŭ firea şi sĕ lăsămŭ complicaţiunile vieţei moderne la o parte. In introducere Dr. Winternitz, ne arată, că cura cu apă rece a esistatŭ şi la Romanii vechĭ. Cunoscutulŭ Prisnitz, care a fostŭ unŭ ţĕranŭ, a inventatŭ mai târdiu cura cu apă rece, punĕndu-o în practică prin frotaţiunĭ (frecare) şi aplicare de apă rece asupra întregului corpŭ. Părintele Kneipp însĕ a găsitŭ, că are mare influinţă asupra sănătăţii corpului omenescŭ, décă apa rece se întrebuinţéză numai la anumite părţi ale corpului. Mai departe spune, că Kneipp face atĕrnătóre reuşita curei şi sănătatea omului dela aerulŭ şi lumina bună, şi dela hrana potrivită cerinţelorŭ trupului, atrage atenţiunea publicului, sĕ pue mai mare pondŭ pe aersitulŭ odăilorŭ de locuitŭ şi pe lumina din odăi, căcĭ prin aerŭ şi lumină se desvóltă şi o plantă mai bine. Pe urmă ajunse la hrană, unde recomandă mai multe legume şi póme şi mai puţină carne. Er bĕuturĭ spirtóse Kneipp nu recomandă de locŭ. Mai variată şi interesantă a fostŭ partea ce atingea crescerea copiilorŭ.

—o—

Tĕrgulŭ de oi dela Mănăşturŭ, ce se ţinea până acum în diua de 5 Maiu st. n., din anulŭ acesta începĕndŭ nu se va mai ţiné în Mănăşturŭ, ci în piaţa de vite a Clujului.

—o—

Dunărea desgheţată. Se scrie din Brăila: După o stagnaţiune de 14 dile, Dunărea s'a desgheţatŭ; începĕndŭ de Joi órele 3 jum. p. m. curgŭ sloiurĭ de ghiaţă în continuŭ. In casulŭ, când nu s'ar oprì din nou, se speră, că celŭ multŭ peste 3—4 dile navigaţia sĕ fiă liberă şi comerciulŭ sĕ iésă din amorţelă.

—o—

Muşcătura de câne e multŭ mai periculósă, de cum s'au obicĭnuitŭ a crede multĭ ţĕranĭ de-ai noştri. Aşa din Săbeşulŭ săsescŭ se scrie, că unŭ măestru de-acolo a fostŭ muşcatŭ dilele acestea de unŭ câne; muşcătura însĕ a fostŭ aşa de neînsemnată, încâtŭ omulŭ nicĭ n'a aflatŭ de lipsă sĕ mai mérgă la doctorŭ. Cu tóte acestea, după câte va dile bietulŭ măestru a muritŭ din causa acestei muşcăturĭ între cele mai marĭ chinurĭ

Marina română la canalulŭ mărei nordŭ-ostice. Din incidentulŭ deschiderei canalului din marea nordŭ-ostică, guvernulŭ românŭ încă a primitŭ invitare, ca sĕ ia parte la acea serbare. In urma acésta ministrulŭ de resbelŭ românŭ a ordonatŭ, ca la festivitatea deschiderei canalului, sĕ mérgă încrucişătorul „Elisabeta“ sub comanda colonelului Vasile Ursianu, şi briculŭ „Mircea“, sub comanda majorului Coanda. Ambele vapóre vorŭ pleca la începutulŭ lunei viitóre.

—o—

Intunecime totală de lună. O eclipsă totală de lună va fi în nóptea de Dumineca spre Lunea viitóre, şi se va puté vedé şi la noi. Decursulŭ va fi ast-felŭ: la 2 óre 53 minute luna va atinge umbra pământului nostru, la 3 óre 51 minute se întunecă de totŭ, la 4 óre 39 minute eclipsa îşĭ face calea pe jumĕtate, ér la órele 5 şi 27 minute întréga întunecime este terminată. Sórele va rĕsări la 6 óre 19 minute; la 6 óre 20 minute apune luna, care cu 5 minute mai târdiu iese cu totulŭ din umbra pământului.

—o—

Regele Sĕrbiei se însóră. Din capitala sĕrbéscă Belgradŭ vine scirea, că consululŭ sĕrbescŭ din Parisŭ, *Garaşanin*, va fi trimisŭ la curtea prinţului de Hessa, ca sĕ céră oficiosŭ mâna prinţesei Sibille, pe séma regelui Alesandru.

—o—

Nenorocire. Unŭ locuitorŭ din comuna Cojésca, judeţulŭ Iaşĭ (România), vĕdendŭ că i-se fură porumbulŭ (cucuruzulŭ) din pătulŭ, l'a scosŭ Sâmbătă, 18 Februarie de acolo, punêndu lŭ în podulŭ casei. Fiindŭ slabŭ însĕ, şi cantitatea porumbului mare, nóptea podulŭ a cădutŭ în camera de culcare, peste întréga familiă a locuitorului, compusă din doi soţĭ şi cincĭ copii. La strigătele de ajutorŭ, vecinii au săritŭ în grabă. Cu multă greutate au pututŭ scóte copiiĭ de sub derîmăturĭ. Unŭ copilŭ, ca de 16 anĭ, fŭ rănitŭ greu.

—o—

Jucătorĭ de cărţĭ espulsaţĭ. Diarulŭ „Lupta“ spune, că în contra a patru cărţierĭ marĭ de profesiune strĕinĭ s'a datŭ din partea guvernului român poruncă, ca se fiă espulsaţĭ. Aceştia îşĭ aleseseră, ca culcuşu pentru meseria lorŭ de-a despoia de banĭ pe tinerii uşuraticĭ, ce le intrau în ghiare, o casă din pasagiulŭ Villacros şi o odaiă ascunsă din „otelul de France“ din Bucurescĭ. Numele lorŭ este: S. Nicolaidi, fără profesiune, Ţalic Lewinsohn, odinióră mĕsarŭ, Leon Blanc, o calfă de aurarŭ şi cafegiulŭ Ignatz Coccer. Aceştĭ individĭ, dintre carĭ doi suntŭ căsĕtoriţĭ, vorŭ fi transportaţĭ deocamdată la Rusciucŭ.

—o—

Credinţă deşértă în Rusia. Câtŭ de rele urmărĭ póte avé nesciinţa în poporŭ, póte dovedi o întêmplare în satulŭ rusescŭ Wjasovez din cerculŭ Staro-Constantinow. Unulŭ din sătenĭ adecă, care ajunsese la sapă de lemnŭ, voi din nou sĕ se îmbogăţéscă, şi încă printr'o „minune“. Spre acestŭ scopŭ îşĭ dădu icóna vechiă a Domnului, ce o avea în casă, unui zugravŭ pentru ca s'o reînoéscă, şi după ce fŭ gata, lăţì prin întregŭ satulŭ faima, că Dumnedeu s'a milostivitŭ de elŭ şi peste nópte s'a prefăcutŭ nou în chipŭ. Faima acésta se lăţì ca fulgerulŭ şi din tóte părţile, ba şi din satele învecinate, începură a curge ómenii, pentru ca sĕ vadă icóna şi sĕ se róge înaintea ei. Aşedară luminĭ în jurulŭ icónei şi dăruiră pe stăpânulŭ ei cu multĭ banĭ, cu pânză şi alte lucrurĭ, carĭ pe unŭ ţĕranŭ îlŭ potŭ face bogatŭ. Preoţii din satŭ, vĕdêndu lucrulŭ acesta, ilŭ însciinţară prepuşilorŭ, carĭ ordinară, ca icóna sĕ se aşede în biserică. La acésta însĕ se opuse proprietarulŭ norocos alŭ icónei precum şi prietenii Trebuì sĕ se chieme poliţia, însĕ când sosiră gendarmii, 200 de ţĕranĭ, armaţĭ cu sape, lopeţĭ, şi cu parĭ, se aruncară asupra lorŭ, îi legară şi îi predeteră femeilorŭ şi copiilorŭ, carĭ pe gendarmĭ îi chinuiră trei dile întregĭ. In fine trebui sĕ vină în comună unŭ şvadronŭ de dragonĭ, care luà în posesiune icóna, prinse pe conducĕtorĭ şi eliberà pe gendarmii prinşĭ. Acum va urma cercetarea judecătorescă contra făptuitorilorŭ şi înşelătorilorŭ.

—o—

Scufundarea unui oraşŭ. In 17 Februarie s'a întêmplatŭ unŭ mare cutremurŭ de pămêntŭ în ţinutulŭ Askhabadului (Rusia). In urma acestui cutremurŭ oraşulŭ *Kutschon* s'a ştersŭ cu totulŭ de pe faţa pământului. Unŭ călĕtorŭ, care mergea cu trăsura în acea di către oraşŭ povestesee următórele despre acéstă nenorocire: S'a auditŭ deodată unŭ murmurŭ şi o puternică bubuitură sub pămêntŭ, de gândeai, că s'au descărcatŭ de-odată vre-o sută de tunurĭ. Caii dela trăsura drumeţului s'au spăriatŭ şi au începutŭ sĕ răpéscă trăsura, ca sĕlbaticĭ, de-alungulŭ drumului. Când a privitŭ spre oraşŭ, elŭ a vĕdutŭ de-asupra lui nisce norĭ grozavĭ de fumŭ şi columne de prafu, ér oraşulŭ dispărêndŭ de pe faţa pământului. Câţĭ ómenĭ se vorŭ fi prăpăditŭ în urma acestei marĭ nenorocirĭ nu se scie încă. La tótă întêmplarea însĕ vorŭ fi mai multe mii. Din întregŭ oraşulŭ n'a scăpatŭ decâtŭ unŭ bietŭ funcţionarŭ dela consulatŭ, care audindŭ detunăturile, a fugitŭ de cu vreme afară la câmpŭ.

—o—

Musica militară va concerta mâne séră la restaurantulŭ Fleischer. Inceputulŭ la $7^1/_2$ óre. Programulŭ e bogatŭ şi variatŭ. Intrarea 20 cr.

—o—

Cultivatorilorŭ de pomĭ li-se atrage atenţiunea asupra anunţului dela inserate, privitorŭ la renumita **scólă de pomăritŭ** a lui **Unghváry László din Czegléd,** la care pe lângă totŭ feliulŭ de surcei nobilĭ, in numĕru de sute de mii, se află gata pentru vêndare ca la 1,500,000 **pomĭ pădureţĭ** de câte 1—2—3 anĭ, şi anume: **perĭ, merĭ, gutui, donzin, merĭ de paradisŭ, prunĭ, prunus-myrobolana, Saint-Julien, prunĭ bistriţanĭ, frăgarĭ, vişinĭ, persecĭ galbene, migdalĭ şi porumbei.**

Cerealele în pieţele lumei.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Bucurescĭ, Martie 1895.

Décă observămŭ cu atenţiune comerciulŭ de cereale în pieţele europene, putemŭ sĕ ne convingemŭ, că lună de lună scadŭ speranţele, ca negoţulŭ de bucate sĕ dea înainte. De multŭ n'au mai fostŭ astfelŭ de timpurĭ rele pentru pieţele de cereale, ca acum de câţĭ-va anĭ încóce, şi la acésta mai multŭ au contribuitŭ: cantitatea mai mică a bucatelorŭ din anulŭ ăsta, din causa ploilorŭ anului trecutŭ 1894, apoi încetarea importului din ţĕrĭ strĕine, mai alesŭ însĕ din America, trecerea mai mare a grâului, spaima neguţătorilorŭ rusescĭ din causa preţurilorŭ rele din Ţéra nemţéscă ş. a. Chiar şi în America preţulŭ grânelorŭ a scădutŭ în timpulŭ din urmă cu 10 procente.

Cu tóte acestea în anulŭ trecutŭ de odată s'a ridicatŭ unŭ statŭ din America de Sudŭ, adecă Argentinia, şi a începutŭ a importa în Europa, mai alesŭ în Germania, cu multŭ mai multe bucate, decâtŭ mai 'nainte, şi prin acésta a întrecutŭ chiar şi pe America nordică şi Rusia. Lângă Argentinia stă mai întâiu *România*, care impórtă mai multe cereale în Germania. Astfelŭ în cei trei anĭ 1892—94 importulŭ de grâu a României în Germania s'a urcatŭ dela 1.834,000 centenare la 2,859.000 centenare, şi ce privesce *sĕcara*, astădĭ România este singurulŭ statŭ, care póte concura cu Rusia. România şi astădĭ e o ţéră fórte bogată, numai pĕcatŭ, că arendaşii marĭ în anii din urmă au forţatŭ cu totulŭ comerciulŭ, voindŭ sĕ se facă peste nópte putredĭ de bogaţĭ, şi asta a cam stricatŭ comerciului generalŭ de cereale.

Cum amintisem, sĕcară mai multă produce Rusia, şi în anulŭ 1894 dintre 13.072.000 centenare de sĕcară, carĭ s'au vêndutŭ pe pieţele europene, 10.668.000 centenare erau singurŭ numai productulŭ Rusiei. Cu tóte acestea însĕ stările economice în Rusia stau rĕu, unŭ lucru, care a pusŭ şi pe guvernŭ pe gândurĭ. Economii îşĭ vêndŭ bucatele aprópe pe nimica, lucrulŭ nu se plătesce, şi de aceea guvernulŭ rusescŭ ia tóte mĕsurile, pentru ca sĕ îmbunĕtăţéscă starea ţĕranilorŭ. Astfelŭ în timpulŭ din urmă a începutŭ guvernulŭ a cumpĕra bucate pe banii statului, ca aşa sĕ mai aducă viéţă în comerciu.

Avisŭ.

Adunarea generală pro 1894 a Reuniunei române de gimnastică şi cântărĭ, convocată pe Dumineca în 26 Fauru. v. a. c., din cause neprevĕdute nu se póte ţiné, ci

---

întêmplatŭ la copii de etatea ei, şi în casulŭ acesta cu atâtŭ mai uşorŭ, căcĭ ea de multŭ nu audise numele ei. „Nu-i aşa Carina, tu escĭ Nina?“ sĕ întórse ea dicêndŭ către copilă, care surîdea veselă.

Preotulŭ şi Giuseppa sĕ priveau necredetorŭ la afirmaţiunea acésta îndrăsnéţă; dér nevoindŭ femeia a se lăsa sĕ fiă desfătuită de naivitatea ei şi nesciindŭ afla unŭ mijlocŭ de scăpare, sĕ lăsară în fine a fi convinşĭ, şi astfelŭ fŭ datŭ fetiţei numele Nina, séu Ninetta.

O îngrijitóre mai potrivită, ca Luigia, nu s'ar fi pututŭ afla. Ea putea emula în îngrijirea micuţei Ninetta cu orĭ-care mamă de familiă. Şi crescea Ninetta astfelŭ în împrejurările destulŭ de modeste, încâtŭ unŭ cunoscutŭ alŭ fiinţei delicate şi debile de odinióră, cu greu ar fi recunoscutŭ în copila sănĕtósă şi puternică pe Ninetta, care totŭ aşa de veselă, ca şi consoţii de jocŭ, alerga peste di de-alungulŭ frumosului malŭ. Afară de buclele-i aurii, nu se deosibea Ninetta prin nimicŭ de tovarĕşile ei de jocŭ. Sórele ferbinte alŭ Italiei întunecase faţa şi mânile ei, ca şi ale celorŭlalţĭ copii, şi ea demultŭ nu se mai considera de locuitorĭ, ca o strĕină. Tovarĕşile ei sciau tocmai aşa de puţinŭ, ca şi ea, că este o copilă aflată. Luigia nicĭ-odată n'a cutezată a povesti tinerei fetiţe despre starea-i tristă „Décă va cresce mare, e timpŭ, ca sĕ-şĭ cunóscă istoria trecutului“ dicea ea. Aşa a şi rĕmasŭ.

Ninetta scia numai atâtŭ, că mama ei dórme de multŭ somnulŭ de vecĭ în cimitirulŭ satului; mai departe n'a cugetatŭ. Ea dicea bĕtânei Luigia „bunică“ şi credea, că este nepoţica părinţilorŭ îngijitorĭ.

Asta era tocmai, ce-şĭ doriau din inimă bravii ómenĭ, carĭ iubiau pe Ninetta cu o iubire adevĕratŭ părintéscă. Chiar şi între copii domnia totŭ aceeaşĭ iubire atrăgĕtóre faţă de blondina Ninetta şi în tóte jocurile lorŭ copilărescĭ, ea purta rolulŭ principalŭ. Astădĭ era „copila răpită“, acuşĭ „prinţesa farmecată“, şi de regulă cutezătorulŭ Pepino era „salvatorulŭ ei“. Adeseorĭ sĕ ascundeau amêndoi în locurĭ ferite, unde rĕmâneau rîdêndŭ veselŭ şi glumindŭ.

— „Sci tu Ninetta“, dise odată băiatulŭ; părinţii mei diceau odată, că ar fi timpulŭ, ca sĕ câştigŭ şi eu câte ceva. Tata singurŭ nu-i mai multŭ în stare a ne susţiné pe toţĭ. Va trebui sĕ ajutŭ şi eu, sĕ mergŭ pe marea largă“.

— „Dér tu eştĭ prea micŭ“, începù Ninetta îngrijată, „ceilalţĭ băeţĭ suntŭ toţĭ cu multŭ mai marĭ, decâtŭ tine, când începŭ a lucra“.

— „Tu poţĭ avé dreptate, eu sunt numai de nouĕ anĭ, dér sunt puternic şi mare“ adause Pepino cu mândriă, „şi tata 'mĭ dice, că eu potŭ ţiné umĕrŭ cu orĭ şi care dintre cei marĭ“.

— „Da, tu eştĭ fórte tare“, dise fetiţa cu seriositate, ridicându-şĭ frumoşii ochĭ spre cameradulŭ ei, „dér ce voiu începe eu, când tu vei fi dusŭ? Fără tine nu aflu nicĭ o bucuriă în tóte jocurile nóstre“.

— „Nu voi fi silitŭ a merge la începutŭ, în tóte dilele“ o mângăià Pepino; „afară de aceea ne rĕmâne séra, după reîntórcerea gondolelorŭ, totdéuna câte-va momente, carĭ le putemŭ petrece împreună; şi sci tu Ninetto, eu îţĭ voi aduce melcĭ frumoşĭ, din carĭ vomŭ face felŭ de felŭ de lucrurĭ plăcute. Aşa-i, ce frumosŭ va fi?“

Convorbirea lorŭ fŭ conturbată de copiiĭ, carĭ alergară spre ei, căutându-i, şi ast-felŭ, la dorinţa lorŭ, joculŭ sĕ începù din nou. Tótă diua însĕ Ninetta rĕmase întristată gândindŭ, că ea va trebui sĕ perdă pe celŭ mai iubitŭ dintre soţii de jocŭ.

Pe când se petreceau aceste jocurĭ copilărescĭ fără grijĭ, în casa părinţilorŭ adoptivĭ decurse o convorbire nu de puţină însĕmnătate. Preotulŭ, trecêndŭ pe dinaintea căsuţei, întrà, spre a-se informa de starea tinerei Ninetta.

— „Iubite Costi“, începù elŭ; „am venitŭ, ca sĕ vorbimŭ unŭ cuvêntŭ seriosŭ. Suntŭ deja şése anĭ, de când a-ţĭ adoptatŭ fetiţa, dér uşorŭ sĕ póte, ca ea sĕ fiă reaflată de familia ei, şi atuncĭ de sigurŭ vi-s'-ar lua. Mĭ-ar păré decĭ fórte cu sfatŭ, décă aţĭ lăsa-o sĕ fiă introdusă câtŭ de puţinŭ în cetitŭ şi scrisŭ; şi asta cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, că rudeniile ei vorŭ fi la totŭ casulŭ ómenĭ distinşĭ şi bogaţĭ, carĭ s'-ar simţi nefericiţĭ, aflând'o fără sciinţă“.

Până aicĭ ascultară bĕtrânii în tăcere, dér Luigia începù cu vehemenţă:

— „Nu, din asta nu va fi nimicŭ; la asta nu potŭ sĕ-'mĭ dau învoirea.

se amână pe Duminecă în *5 Martie v.* la 10 óre a. m, și va avé locŭ totŭ în sala de desemnŭ a școlelorŭ nóstre medii de aicĭ.

Domnii membri suntŭ învitațĭ a lua parte în numĕrŭ câtŭ de mare la acéstă adunare.

N. Bârseanŭ, secretarŭ. *G. Chelariu,* v. președinte.

Lucrurĭ scandalóse.

Din Opatița amŭ publicatŭ în numĕrulŭ din Dumineca a 6-a (17 Febr. n.) o corespondență sub titlulŭ de mai susŭ, în care s'a dișŭ, că murdara și ticălósa pâră, ce a fostŭ înaintată din partea mai multorŭ locuitorĭ românĭ de-acolo inspectorului unguresoŭ de scóle în contra învĕțătorului lorŭ, s'ar fi făcutŭ la îndemnulŭ preotului din Opatița.

In privința acésta primimŭ acum dóuĕ întimpinărĭ: una din partea d-lui parochŭ din Opatița *Ioanŭ Popovicĭ*, ér alta din partea a 16 parochienĭ de-acolo, între carĭ se află și aceia, carĭ au iscălitŭ pâra înaintată inspectorului. D-lŭ parochŭ Popovicĭ protestéză cu tótă puterea cuvêntului în contra învinuirilorŭ ridicate contra d-sale, carĭ îlŭ superă cu atâtŭ mai multŭ, find-că d-sa, după cum dice, „cu trupŭ și sufletŭ obosesce numai și numai pentru înaintarea și fericirea poporului românescŭ". Arată, că învĕțătorului Ionŭ Popovicĭ, care a fostŭ denunțatŭ inspectorului unguresoŭ de scóle, pe nedreptulŭ 'i s'au adusŭ laude, deóre-ce elŭ atâtŭ în ce privesce chiămarea sa ca învĕțătorŭ, câtŭ și în privința atitudinei sale politice e încărcatŭ cu multe păcate.

Prin forulŭ metropolitanŭ a fostŭ și stersŭ din șirulŭ învĕțătorilorŭ, ér din partea Consistorului din Caransebeșŭ de mai multe orĭ a fostŭ mustratŭ; sporŭ în scólă face puținŭ, ér la alegerea de deputatŭ din 1892 acelŭ învĕțătorŭ s'a purtatŭ miserabilŭ, făcêndu-se corteșŭ alŭ unui Jidanŭ. Pentru adeverirea unora din aceste fapte, parochulŭ Opatiței ne trimite și 3 adeverințe oficióse.

A doua întimpinare, primită din partea celorŭ 16 parochienĭ, conține totŭ cam aceleașĭ lucrurĭ. Ei laudă pe preotulŭ lorŭ și dicŭ, că plângerile în contra învĕțătorului nu le-au făcutŭ la îndemnulŭ lui.

Dér pâra către inspectorul unguresc de scóle la alŭ cui îndemnŭ au făcut'o? La întrebarea acésta trebuia sĕ rĕspundă parochianii din Opatița, căcĭ de-ar fi învĕțătorulŭ lorŭ orĭ-câtŭ de pĕcătosŭ, lorŭ nu li-a fostŭ ertatŭ sĕ céră judecata unui inspectorŭ unguresoŭ în afacerĭ scolare românescĭ, asupra cărora numai Consistorulŭ are dreptŭ de a dispune. Atâtŭ de ticălósă, atâtŭ de vêndĕtóre de neamŭ a fostŭ acea pâră, încâtŭ nicĭ nu putemŭ intra în vorbă cu cei ce au subscris'o, până nu ne vorŭ arăta cu numele pe acelŭ mișelŭ, care li-a făcut'o și i-a îndemnatŭ s'o subscrie. Din tóte ni-se pare, că o mână ascunsă și rĕu voitóre neamului românescŭ lucréză printre poporulŭ nostru din Opatița. Altfelŭ nu ne putemŭ esplica, cum au pututŭ ei sĕ subscrie acea pâră.

ECONOMIA.

Cafeaua de Ceylon.

Cafeaua de *Ceylon*, una dintre cele mai bune și mai puternice cafele, cresce pe insula Ceylon, din marea indică. Pe acéstă insulă se află șirurĭ de dealurĭ, între carĭ se întindŭ văi fórte frumóse. Mai bine cresce cafeaua pe poienele pădurilorŭ bogate și minunate, și mai alesŭ prin locurĭ mai ridicate.

Cafeaua de Ceylon e de două specii: „*Nativa*" cu bóbe de colóre închisă verde-gălbuiă, și „*Cafeaua de plantage*" cu bóbe micĭ verdĭ-albastrii.

Cu tóte că prăsirea cafelei pe insula Ceylon datéză numai din a. 1819 încóce, totușĭ producțiunea anuală face 146—160.000 măjĭ metrice, care mai tótă se espórtă din *Colombo*, capitala insulei, în tóte părțile lumei, mai multă însĕ la Londra.

Colórea în generalŭ la cafea e de puțină însĕmnătate, dér prin stătutulŭ prea lungŭ, bóbele verdĭ-albastrii îșĭ cam lapĕdă colórea și prin acésta pierdŭ și din prețŭ. Peste totŭ cafeaua e fórte simțitóre față cu mirosurĭ strĕine, pe carĭ le atrage și prin acésta i-se strică calitatea. De aceea trebue tot-déuna ținută în depărtare de mărfurĭ, precum suntŭ piperulŭ, heringii, rumulŭ etc., ba chiar și zaharulŭ.

Cafeaua este cunoscută din secolulŭ alŭ 15-lea și afară de patria ei Kaffa din Arabia. In Parisŭ s'a deschisŭ cea dintâiu cafenea în 1672, în Viena la 1683, până când în Berlinŭ numai la 1721. Regele Prusiei Fridericŭ II, înființă fabricĭ de statŭ pentru arderea cafelei, în carĭ cafeaua se vindea de șése-orĭ mai scumpă, ca la neguțătorĭ; elŭ făcŭ monopolŭ din negoțulŭ cafelei și numai nobilii, preoții și funcționarii mai înalțĭ aveau dreptulŭ sĕ-șĭ ardă ei înșĭ-șĭ cafeaua.

Cafeaua în cantitate mică are o influință bună asupra organismului omenescŭ, în dose mai marĭ însĕ produce batere de inimă, congestiunĭ de sânge în capŭ etc., și pentru aceea e fórte stricăciósă pentru ómenii nervoșĭ. Orientalii tórnă asupra cafelei arsă pulverisată, apă clocotindă, și o beau astfelŭ fără altŭ amestecŭ.

Unŭ sfatŭ bunŭ pentru femei.

Intre femeile tinere dela sate și mai alesŭ între fete s'a încuibatŭ așa de multŭ obiceiulŭ de-a se spoi pe față cu *sulimanurĭ*, încâtŭ nu numai la jocurĭ și la ospețe, dér nicĭ măcarŭ la sânta biserică nu mai vréu sĕ mérgă fără de-a se *rumeni*, cum se dice prin Ardealŭ. Rumenelele întrebuințate de ele însĕ, nu numai, că storcŭ din punga Românului sume de banĭ, carĭ totĭ trecŭ în punga streinilorŭ și mai alesŭ a Jidanilorŭ, dér, ce e mai multŭ, suntŭ cu desĕvîrșire otrăviciόse și primejdiόse pentru sănĕtate. Ĕtă pentru ce:

Tóte rumenelele séu sulimanele întrebuințate de femeile nóstre dela sate, conținŭ în sine plumbŭ, despre care se scie, că e fórte otrăviciosŭ. Plumbulŭ, venindŭ în atingere cu pielea obrazului, se absórbe încetŭ și pe nesimțite prin porii pielei și intră în trupŭ. Aci plumbulŭ începe sĕ rόdă mereu și strică mai întâiu stomaculŭ și intestinele (mațele), producêndŭ sgârciurĭ și durerĭ marĭ, tîmpesce muschii și nervii, slăbesce creerii și produce chiarŭ și nebunia. După unŭ unŭ timpŭ óre-care plumbulŭ ese apoi din trupŭ prin gingii, pe carĭ le strică, împreună cu dinții.

Acestea suntŭ de-ocamdată urmările sulimănitului. Dér rĕulŭ nu se opresce aci. Femeile sulimănite îșĭ au sângele otrăvitŭ și otrava din sângele lorŭ trece la copii. Din asemenĭ copii, născuțĭ cu sângele otrăvitŭ, lucru firescŭ, că nu se póte desvolta o generație puternică și sănĕtósă. Incetulŭ pe încetulŭ așa-déră sulimănitulŭ duce la slăbirea generațiunei și chiar la prăpădirea ei.

Unŭ doctorŭ din România istorisesce în „Apĕrătorulŭ Sănĕtățiĭ" lucrurĭ grozavŭ în ceea ce privesce urmările sulimănitului. Spune, că a călĕtoritŭ printre sătenii mai multorŭ județe din România, unde suntŭ mulțime de femei, carĭ din causa sulimănitului tóte suntŭ cu dinții negri, parte din ei sfărîmațĭ, ér gingiile le suntŭ stricate și putrede, din care causă rĕspândescŭ unŭ mirosŭ de cadavru. Cu deosebire în comuna Breaza obiceiulŭ de-a se rumeni este așa de lățitŭ, încâtŭ mai că nu este femeiă tînĕră, care sĕ nu fiă otrăvită cu plumbŭ. Tóte suntŭ cu dinții și cu gingiile putredŭ, tóte cu fața sbîrcită, suferinde și înbĕtrânite fără vreme.

Vedemŭ din tóte acestea, că rumenelele suntŭ o pacoste mare, pe carĭ cu toții suntemŭ datorĭ a-o combate până a nu fi luatŭ încă întinderĭ mai marĭ între poporŭ. Părinții mai alesŭ sĕ-șĭ grijéscă fetele și sĕ nu le lase sĕ se rumenéscă. Acésta suntŭ datorĭ a-o face în interesulŭ și pentru fericirea ficelorŭ lorŭ.

Rassele omenescĭ și semințiile popórelorŭ.

B. Popórele mongolice (32 mil.)

1. *Mongolii* proprii în Asia nordică și nordostŭ; Bureții, Mandjurii, Ainos, Tungusii, Iacuții, Calmucii etc.; mai departe în Asia de mijlocŭ: Bocharii, Uzbechii, Osmanii, Kirgisi, Turcomenii, Tătarii, Bașkirii, Ciuvașii, Caracolpacii ș. a.

2. *Mongolii de sudŭ*: *Chinesii*, *Anamiții*, *Cochin-chinesii*, *Siamesii* și *Barmanii* etc. aprópe 400 milióne.

C. *Japonesii și Coreanii* (50 mil).

D. *Tibetanii.* Dimpreună cu deosebite alte popóre micĭ în ținutulŭ Himalaia, cam 10 mil.

III. Rassa malaică (peste 40 mil). Sémĕnă cu Mongolii, cu colórea pielii gălbue, întunecósă brună, pĕrŭ netedŭ, întinsŭ, cu fălcĭ eșite afară, și în parte cu ochi piedișĭ.

La aceștia se numĕră: 1. Proprii *Malaĭ* pe peninsula Malakka și pe insula Sumatra. 2. *Tagalaii* și *Negrițiĭ* pe Philippine. 3.) *Javanesii*, *Sundanesii*, *Acinesii* și *Battak* pe Java și Sumatra, cu Hova consângenii lorŭ, pe jumĕtatea ostică a insulei Madagaskar. 4. *Dajak*, *Alfuru* și *Makassarii* pe Borneo, Celebes și insulele dimprejurŭ.

IV. Popórele americane (8—10 mil.) *Indianii* (locuitorii cei d'ântâiu ai Americei) colóre galbină și arămie, pĕrŭ buclatŭ, netedŭ, negru și cu *nasŭ de vulturŭ* tare eșitŭ afară; ei se compunŭ dintr'unŭ numĕrŭ mai mare de semințiĭ stinse deja, și parte, carĭ se află în stingere.

Cele mai cunoscute suntŭ: In *America nord.*: Athabaschii, Sioux, Erochesii, Kri, Creek, Dakota, Delaware, Mohawk, Winebago, Jowa, Blackfoot, Cipewai, Nacees, Huroni, Comanci, Apaci, Uthan, Pawnei, Cherochesi ș. a. m.

In *America centr.*: Zapatecii, Artekii, Toltekii, Maya, Otomi ș. a.

In *America sud.*: Quicha, Junka, Colla, Guarani, Tupi, Pehuentche, Botokudii, Patagonii, Araukarii, Peschĕră și altele.

V. Rassa etiopică seu Negrii.

In Africa și Australia de colóre brună până adâncŭ-négră, pĕrŭ negru, întinsŭ séu lânosŭ, barbă rară, buze marĭ, gróse, cu nasŭ latŭ, turtitŭ.

De aci se țină:

1. *Negrii proprii*, peste 120 mil. în Africa nordică și centrală, anume: Haussa, Fulbe, Sontai, Fullah, Niam-Niam, Așanti, Daho-

---

Sĕ răpescŭ eu cu voia sănĕtatea copilei, care și fără de aceea e cam slăbuță? Pe lângă asta, ce sĕ încépă ea cu învĕțăturĭ, carĭ nu ajută la nimicŭ, decâtŭ scornescŭ ideĭ próste în capŭ. Spălatulŭ și fiertulŭ sĕ-lŭ învețe ea, astea suntŭ potrivite pentru starea ei".

— „Décă nu s'ar afla vr'odată rudeniile ei, a-țĭ puté avé dreptŭ, dér casulŭ, că aceia ar puté fi înscIințațĭ despre esistența sa, trebue sĕ-lŭ avemŭ în vedere".

— „A! — ce rudenii?" rĕspunse bĕtrâna cu iuțeală, „décă până acuma nu s'-au interesatŭ de micuța, mai târdiu cu atâtŭ mai puținŭ vorŭ face-o. Altum n'-așĭ avé nimicŭ în contră, décă Ninetta s'ar ocupa și cu scrisulŭ, dér spre a ajunge la acésta, a-șĭ fi silită s'o ducŭ într'unŭ orașŭ și a-'i plăti órele scumpŭ; tóte acestea nu'mĭ permitŭ împrejurările a-le face".

— „Tocmai pentru-că sciu acésta, am venitŭ", rĕspunse preotulŭ. „Voiam sĕ vĕ facŭ propunerea, de a'mĭ da mie fetița, spre a-o întroduce în părțile începĕtóre a-le sciinței. N'are sĕ vĕ coste nimica, find fórte bucurosŭ aplecatŭ a-i face și eu vr'unŭ bine".

— „Da, asta, firesce, este alt-ceva", dise Costi, „și învoirea mea o putețĭ avé; e întrebare însĕ, décă Luigia se va învoi și ea?"

Luigia cu greu se lăsă a fi convinsă despre avantagiulŭ acesta, dér în fine îșĭ dĕdŭ și ea învoirea.

In diua următóre Ninetta îșĭ îndreptă încetŭ pașiĭ către casa parochială. Când cu sfială trăgea clopoțelulŭ porțiĭ, mâna îi tremura, éră inima îi bătea cu vehemență, vĕdêndu-se față 'n față cu preotulŭ. Acesta o întâmpină cu unŭ surisŭ amicalŭ și prindêndu'o de mână îi dise: „Ei, biondonetta, astădĭ vomŭ începe ceva frumosŭ. Vedĭ aceste cărțĭ de istoriόre cu chipurĭ frumóse? astea tóte le vei sci și tu ceti, décă îmĭ vei fi silitóre".

Ninetta iubia poveștile nespusŭ, căcĭ prea adeseorĭ îi plăcea se asculte pe Giuseppa, care-i scia istorisi tot-déuna câte-o poveste, séu istoriόră morală. In ochii ei clipea o buburiă copilărescă, zărindŭ frumósele cărțĭ, alŭ cărorŭ conținutŭ era pentru ea o enigmă. „O!" — esclamă ea întorcêndŭ plină de uimire foile, — „eu voi fi silitóre și bravă, voi cerca totŭ ce-mi vețĭ spune, numai se pótŭ înțelege și eu, ce stă în cărțile acesta."

Cu iubire îi bătŭ bĕtrânulŭ bărbat pre umĕrŭ și dise: „Tu eștĭ o copilă bună și credŭ, că ne vomŭ înțelege." In curêndŭ erau, profesor și elevă, adâncițĭ în „A. B. C.", unŭ lucru obositorŭ pentru amêndoi.

De atuncĭ începŭ Ninetta o viață nouă. Pe dĭ petrecea mai multe óre la învĕțătorulŭ ei, și deși progresa puținŭ, totușĭ nu sĕ uria, căcĭ preotulŭ scia sĕ-i facă timpulŭ tot-déuna plăcutŭ. Cu cunoscințele ei crescea și plăcerea la lucru, și o elevă atât de s'rguitóre și talentată, ca ea, nicĭ nu se putea afla.

Cu timpŭ dispărŭ și prejudițiulŭ Luigiei contra sciințelor, observêndŭ, ce aplecare are favorita ei spre ele, și vĕdêndŭ, că nu o împedecă dela deprinderea cu lucrurile casnice.

(Va urma).

Care din doi?

Judecata unui înțeleptŭ judecătorŭ chinezŭ.

Unŭ Chinezŭ, care în țéra sa nu putŭ ajunge la nimicŭ, plecă în strĕinătate, ca sĕ-șĭ încerce acolo noroculŭ. Elŭ găsi în curêndŭ o slujbă bună, așa că era în stare sĕ trimĕtă bĕtrânei sale mame și nevestei sale, pe carĭ le-a lăsatŭ acasă, atâțĭ banĭ, câțĭ le trebuia, pentru ca sĕ trăiască. Mijlocitorulŭ, prin care le trimitea el banii, îi opria însĕ pentru elŭ, și scria scrisorĭ false, ca rĕspunsŭ, în care totdéuna se arăta primirea banilorŭ și se da scire despre buna aflare a mamei și a soției de acasă. Pentru Chinesulŭ nostru salutările aceste din patriă erau unŭ balsamŭ ce-i stêmpĕra dorulŭ de casă, pe care și-lŭ înfrângea cu bărbăție, numai ca sĕ pótă asigura viitorulŭ iubițilorŭ sĕi. Prin sîrguință, cumpĕtare și speculațiunĭ dibace, a și reușit a 'șĭ câștiga în câțĭ-va anĭ o mică avere.

Mama și soția lui în totŭ timpulŭ acesta n'au mai auditŭ nimicŭ de elŭ. Nu-i mirare, dér ,décă ele se credeau uitate de acestŭ necredinciosŭ. Tênĕra femeiă câștigă prin cusutŭ și țesutŭ pânea de tóte dilele

menii, Fan, Tibu, Wadai, Massai, Joruba, Mandingo și a. 2) *Popórele Bantu și Bunda* în Africa sud. și sudost. anume: Kafri, Zulu, Bĕtșuanii, Suahelii, Herero, Marutse etc. 3) *Papua* și *Negritos* pe Noua-Guineiă, Noua-Coledoniă și pe insulele dimprejurŭ. 4. *Polynesienii, Melanesienii, Australienii, Mikronesienii* și Maori pe uscatulŭ din Australia, Noua-Scelandă și pe învecinatele insule polonesice și melanesice.

VI Popórĕ de rasse, carĭ nu se potŭ determina acurată.

a) *Baschii* în Pireneii vestici din Franța și Spania cam 700,000, probabilŭ urmașii și cele din urmă remășițe ale vechilorŭ *Iberii*. b) *Drawidas* vre-o 50 mil. în India anter. (Dekhan), probabilii protolociutorĭ ai țerii cu semințiile Gond, Kol, Taluga, Tamil și a. c) *Singhalesii* aprópe 2 mil. pe insula Ceylon, înrudițĭ cu Drawidas. d) Locuitorii ținuturilorŭ arctice din Asia și America n.: *Kamceadalii, Yucagirii, Eskimoșii, Ciuccii, Aleutii* și a. e) *Hotentoții și locuitorii din tufe* (Korana, Gricqua, Namacqua și alt.) cu scăfârlia jósă, cu față galbină-sură, pĕrŭ lânosŭ, cu fălcĭ eșite afară, buze gróse, nasŭ micŭ și turtitŭ, în Africa sudves. f) *Țiganii*, unŭ poporŭ nomadŭ, unicŭ în felulŭ sĕu, care trăesce risipitŭ preste tótă Europa, Asia vest., și Africa n.

P. — P.

POVEȚE.

Tăbacŭ de nasŭ în contra influenței. Diarulŭ englezescŭ „Times“ publică o interesantă scrisóre, pe care o primesce dela unŭ cetitorŭ alŭ sĕu. Acesta spune, că tăbaculŭ de nasŭ ar fi celŭ mai puternicŭ mijlocŭ în contra influenței. Dice, că elŭ a petrecutŭ în localitățĭ de acelea, unde influența bântuia în cea mai mare mĕsură, dér cu tóte acestea de elŭ influența nu s'a prinsŭ, deóre-ce întrebuința tabacŭ de nasŭ, de care influența fuge. Așa spune scriitorulŭ englesŭ. Décă ar fi adevĕratŭ acésta, tăbaculŭ de nasŭ, care începuse a eși cu totulŭ din obiceiu, ca mâne ilŭ vomŭ vedé érășĭ la modă.

*

Pentru toțĭ: Feriți-vĕ de a umbla în haine prea strimte, de a umbla cu cisme prea micĭ, séu de-a vĕ strînge prea tare mijloculŭ, orĭ altă parte a trupului, căcĭ prin asta se opresce circulațiunea sângelui, care fiindŭ împedecatŭ în drumulŭ sĕu, póte face, că vre o vênă a trupului sĕ crepe și prin acésta sĕ pricinuéscă *gută* séu *apop'exiă*.

Feriți-vĕ de-a vĕ ține rĕsuflarea, căcĭ prin asta se póte închide, orĭ deschide prea tare camera inimei și, intrândŭ prea multŭ sânge în inimă, orĭ golindu-se cu totulŭ, póte pricinui mórte.

Feriți-vĕ de-a rîde, séu de-a vorbi când înghițițĭ, căcĭ ridicându-se „limburușulŭ“, póte cădé vre-o sfărîmătură de mâncare în „rĕsuflătóre“ și produce înecare.

*

Bunĕtatea laptelui de vacă atârnă multŭ dela nutremêntulŭ, cu care se ține vaca. Așa d. es. varza (curechiulŭ) îi dă laptelui unŭ gustŭ nu prea plăcutŭ; morcovulŭ îi dă unŭ gustŭ cam amarŭ; frunda viței de viiă ilŭ face cam acru și puținŭ untosŭ. Luterna produce lapte cu gustŭ bunŭ și untosŭ; fênulŭ și otava, décă suntŭ bune, de-asemenea producŭ lapte bunŭ și brânzosŭ. Celŭ mai grosŭ și celŭ mai untosŭ lapte ilŭ dau însĕ vacile nutrite cu tĕrîțe și cu cartofi mestecațĭ cu tĕrîțe.

*

Fĕtarea vacilorŭ. Mulțĭ economĭ au obiceiulŭ de-a pândi cu lampa aprinsă vaca, care vré sĕ fete. Acésta e o datină fórte rea, de-órece vaca, pe câtŭ timpŭ vede pe cineva lângă ea, mai alesŭ însĕ décă vede lumina aprinsă, se întărîtă și nu póte féta la timpŭ. De aceea e bine a pândi fĕtarea în ascunsŭ, așa ca vaca sĕ nu-lŭ observe pe omŭ. Chiar și găinele ouă multŭ mai greu și mai târdiu, décă vĕdŭ, că se uită cineva la ele. De aceea și ele caută a-șĭ afla unŭ locŭ câtŭ se póte mai ascunsŭ, când vreau sĕ ouă.

GRAMA.

Grama scrie pe hârtie,
Mândruța plânge 'n chilie.
Grama când o audia,
De scrisŭ că mi-se lăsa,
In chilie se băga,
Și la mândra se ducea,
Și din graiu așa-i grăia:
— „Mândr'o mândrulița mea,
De ce din ochĭ lăcrămezĭ?
Orĭ țĭ-e fóme, orĭ țĭ-e sete,
Orĭ țĭ-e dorŭ de codrulŭ verde?“
— „Nu mĭ-e fóme, nu mĭ-e sete,
Nicĭ mĭ-e dorŭ de codrulŭ verde,
Ci mĭ-e dorŭ de maică-mea,
Că pe min' când m'ai luatŭ
Din gură mi-ai cuvêntatŭ,
Că la maică-mea mi-i duce
La lună, la sĕptĕmână,
La anu, la jumĕtate.
Anu ĕtă c'a trecutŭ
Și la maica nu m'ai dusŭ“.

*

Nĕcăjitŭ afar' eșia,
Și din graiŭ așa grăia:
— „Cucișu, cucișelulŭ meu,
Prinde caii la hinteu
Și mĕ du la socru-meu“.
Și în casă că-'mĭ intra
Și către mândra grăia:
„Intră mândrulița mea
In celarŭ
De stejarŭ,
Și-'țĭ ia iie
Dintr'o mie
Și brâu latŭ
Dela Bănatŭ,
Cu florile ca palma
Sĕ se mire Moldova!“
Elŭ afară, că eșia
Și 'n hinteu, că se punea
Cu mândra alăturea.
Și pe drumŭ, când se pleca
Grama din graiŭ îmĭ grăia:
„Cântă mândro-unŭ cântecelŭ
Sĕ ne fiă dragŭ de elŭ“.
— „Ba eu, Gramo, n'oiu cânta,
Când oiu începe-a cânta,
Munții că orŭ tremura,
Valea că s'o turbura
Și apa pe locŭ va sta“.
Dér Grama din graiu grăia:
„Mândro, mândrulița mea,
Cântă-ne unŭ cântecelŭ
Sĕ ne fiă dragŭ de elŭ“.
Mândra 'ncepe a cânta,
Munții de se tremura,
Văile se turbura
Și apa pe locŭ stetea:
„De-țĭ fi, hoțilorŭ, de vale
Vĕ suițĭ în délŭ mai tare,
De-'țĭ fi, hoțilorŭ, în délŭ,
Sĕ vĕ scoborîțĭ în vale,
Că Grama trece călare!“

*

Nicĭ vorba n'o isprăvia,
Hoții 'nainte eșia
Și din graiŭ așa grăia:
„Dă, Gramule, vama ta!“
— „Dér eu vamă ce sĕ-țĭ dau?
Că am numa-o pușculiță
Și 'mĭ-e ca o măiculiță,
Și am numa-unŭ piștolașŭ
Și 'mĭ-e ca unŭ tăiculașŭ“.
— „Dă-'mĭ dér murgulŭ de sub tine!“
— „Ba eu murgu nu 'țĭ-oiu da
Că mi-l'a datŭ socru-meu
Sĕ-'mĭ pórte trupșorulŭ meu
Și la bine și la rĕu!“
Hoții din graiŭ cuvêntau:
„Orĭ pe mândra vamă-o dai
Orĭ de nu capulŭ țĭ-'lŭ tai!
Hai ca sĕ ne dovedimŭ
In săbii sĕ ne lovimŭ!

*

Grama din graiu îmĭ grăia:
„Dă-'mĭ mândruț'o năframa
Ca sĕ-'mĭ ștergŭ eu sudórea!“
— „Eu năframa nu țĭ-oi da
Că voi care vi-'țĭ tăia
Totŭ unŭ bărbatŭ voi avea“.
Grama, că se 'nfuria
Pe vĕtavulŭ ilŭ tăia
Și-odat' se mai rĕsucea,
Și pe cei-lalțĭ mi-'i tăia
Și la stână se ducea,
Unŭ mielŭ bunŭ că alegea,
Și vin multŭ, că aducea.
„Ține mândrulița mea,
Că de astădĭ încolea
Bentură n'oiu mai bea!“
Palosulŭ, că mi-'lŭ scotea,
Capulŭ mândrii ilŭ tăia,
Cu rochița-'lŭ coperea,
La socru-sĕu se ducea:
— „Deschide sócră pórta!“
— „Deschid'o nevastă-ta
Că ea îi scie sama!“
— „Deschide sócră pórta!“
Sócra pórta-o descuia.
„Scóte sócră vardă acră
S'o mâncămŭ cu carne grasă
Că carnea-i din fiă-ta,
Care 'mi-o ai rĕsgâiatŭ
Și rea crescere 'i-ai datŭ!“

(Dela Branŭ) *S. Pușcariu.*

Glume și povești,

Țiganulŭ și óia.

Nu sciu de unde și cum
Mĕ 'ntêlnisem chiar în drumŭ
C'unŭ purdelŭ cam micŭ la statŭ
Ce mergea la popa 'n satŭ.
— Unde mergĭ tu, mĕi cioroiu?
Ilŭ întrebai eu apoi.
— Eu mĕ ducŭ în satŭ la popa
Sĕ cuminece pe dada.
— Dér e bolnavŭ dada tĕu?
— Bolnavŭ, Dómne, tare rĕu.
— Apoi cum s'a întêmplatŭ
De dada tĕu e bolnavŭ?
— D'apoi rĕu s'a întemplatŭ
Că de mânĭ totŭ e mușcatŭ:
Păstorii mergeau spre munte
Cu oi multe, Dómne multe,
Și când pe la noi trecură
Dada 'n casă a 'nceluitŭ
O óie lungă la flitŭ.
Când la șépte dile ĕtă
Că oița nóstră fată
Șepte mieluțĭ frumușei
De gândiai, că óre ce-i
De o óie albă fată,
Miei tărcațĭ, ce nicĭ-odată
N'a vĕdutŭ bĕtrânulŭ dadă.
Ia dada o ólă lungă
Și se duce ca s'o mulgă,
Dér când dada făcea „bîr“
Oița lui făcea „hîr“.
Când dada vrŭ ca s'o mulgă
Óia-lŭ prinde și ilŭ mușcă
Și de-atuncĭ dada-i în patŭ
De mânĭ tare rĕu mușcatŭ.
— Tu și dada tĕu e prostŭ
Óia vóstră câțe a fostŭ.

Gavrilŭ Popoviciu.

---

pentru amêndouĕ. Adevĕratŭ, că trebuia sĕ muncéscă neîntreruptŭ și încordatŭ de diminéța până séra, dér o făcea cu dragă inimă, pentru-că era o ființă conscienţiósă și iubia multŭ pe sócră-sa. Cât-va timpŭ tóte mergeau bine, dér într'unŭ anŭ nu se făcură bucate și tóte ale mâncăriĭ erau fórte scumpe. Pe lângă acésta bĕtrâna sócră începŭ sĕ fiă bolnăviciósă și avea lipsă de căutare bună, așa că nora ei trebuia sĕ-i jertféscă multŭ timpŭ. Erau grele dilele, și mai grele veniră însĕ cândŭ într'o di bĕtrâna își închise ochiĭ pentru totdéuna, și nu mai erau nicĭ atâțĭ banĭ în casă spre a-i cumpĕra unŭ cosciugŭ și a-i plăti cheltuelele de înmormêntare. In desperația ei biéta femeiă rĕmasă singură, nu sciŭ sĕ-șĭ mai ajute altfelŭ, decâtŭ de a merge la unŭ mijlocitorŭ pentru căsĕtoriĭ.

— „Nu cunoscĭ póte pe unŭ bărbatŭ de cinste“, întrebă ea, „care caută o nevastă și ar voi sĕ 'mĭ facă înainte unŭ darŭ de logodnă, așa de mare, ca sĕ potŭ acoperi cheltuielele de înmormêntare ale sócrei mele, și care preste acésta arŭ voi sĕ aștepte o sută de dile, până ce vorŭ trece obicĭnuitele ceremoniĭ de jale, ca sĕ potŭ apoi merge cu el, ca nevastă, la casa lui?“

Deórece era frumușică isbuti votrulŭ curêndŭ a-i afla unŭ astfelŭ de bărbatŭ. Sócra fŭ înmormêntată după obiceiulŭ chinezŭ, tĕnĕra femeiă închise după o sută de dile ușile vechei sale căsuțe și se duse în casa noului bărbatŭ. Ea îi fŭ și acestuia o femeiă credinciósă, sîrguinciósă și harnică, și elŭ o cinstea și iubia.

Așa trecură mai mulțĭ anĭ. Se întêmplă însĕ într'o di, că bărbatulŭ celŭ dintâiŭ se întórse în loculŭ nascerei lui, aducêndŭ cu sine o frumósă avere. Numai de curêndŭ primise sciri bune dela familia sa și spera așadéră, că va fi îmbrățișatŭ cu bucuriă de mama și soția sa. Câtŭ de mare a fostŭ însĕ mirarea lui, cândŭ a găsitŭ căsuța sa închisă și părăsită, ér în curte o iarbă de douĕ palmĭ! Elŭ întră la unŭ vecinŭ, sĕ afle dela elŭ, ce s'a petrecutŭ, și după ce i-a spusŭ cine este, vecinulŭ l'a luatŭ aspru la resperŭ pentru necredința lui. Elŭ însĕ, ca sĕ se apere, spuse, cum s'a petrecutŭ lucrulŭ cu agentulŭ, care l'a înșelatŭ, și arătă scrisorile, ce le-a primitŭ; după acésta mai trebui sĕ audă, spre marea lui durere, că mamă-sa a muritŭ și că nevasta lui, pe care întotdéuna a iubit'o și care s'a purtatŭ atâtŭ de frumosŭ și nobilŭ față cu mama lui, pe cândŭ trăia acésta și după ce a muritŭ, este acuma nevasta altuia. Elŭ merse la noua ei locuință, ca s'o vadă; îi istorisi și ei, cum s'au petrecutŭ tóte și o conjură sĕ se întórcă la elŭ.

—„Nu, nu! Asta nu merge!“ rĕspunse ea cu tristeță. „Bărbatulŭ meu alŭ doilea m'a omenitŭ tot-déuna și m'a ajutatŭ, cândŭ eram în nĕcazŭ. Așĭ fi nemulțămitóre, décă l'așĭ părăsi.

Bărbatulŭ ei celŭ dintâiŭ s'a pusŭ apoi în legătură cu bărbatulŭ alŭ doilea și i-a făgăduitŭ jumĕtate din averea sa décă îi va da nevasta îndĕrĕtŭ.

Alŭ doilea bărbatŭ rĕspunse:

—„Am luatŭ pe nevasta ta în casa mea la propria ei rugare, și ea este soția mea legiuită, care mi-e mai scumpă decâtŭ tótă averea ta. Nu țĭ-o dau!“

Dér bărbatulŭ întâi nu se astêmpĕră până ce nu se înfățișară toțĭ trei înaintea judecătorului. Fiă-care istorisi acestuia starea lucrului. După ce judecătorulŭ a aflatŭ tóte amĕnuntele, au trebuitŭ sĕ mărturiséscă, că amêndoi bărbațiĭ aveau unŭ dreptŭ egalŭ asupra femeiĭ, și deórece nicĭ unulŭ din ei n'a călcatŭ legea cu scire, așadér nicĭ unulŭ nu e vinovatŭ, elŭ, judecătorulŭ, trebue dér sĕ judece, că femeia are sĕ alégă între cei doi. Femeia rĕspunse:

— „Domnule judecătorŭ, iubescŭ deopotrivă pe amêndoi bărbațiĭ aceștia, amêndoi suntŭ ómenĭ bunĭ și fórte cum-se-cade, carĭ au unŭ dreptŭ egalŭ asupra mea. De voiu alege pe unulŭ ilŭ voi mâhni pe celalaltŭ și amêndoi suntŭ vrednicĭ sĕ aibă o femeiă bună. Deórece nu potŭ fi nevasta amêndurora, și eu sunt pricina acestei certe, eu îĭ voi face pe amêndoi vĕduvĭ, și 'mĭ voi lua viața cu mâna mea propriă“.

Judecătorulŭ a găsitŭ, că era îndreptățită pĕrerea femeiĭ, și a poruncitŭ, ca ea sĕ fiă dusă într'o chiliă destinată pentru cei ce voiau sĕ se sinucidă, unde aceștia, după obiceiulŭ chinezescŭ, aveau sĕ rĕmână până în diminéța următóre postindŭ și petrecêndu-șĭ timpulŭ cu rugăciunĭ. Celorŭ doi bărbațĭ le dise, sĕ vină mâne la unŭ

MULTE ŞI DE TOATE.

Povestea omului din lună.

In vremile vechĭ se duse unŭ omŭ în pădure într'o di de Duminecă, tăia lemne, adunà o sarcină mare, o legà bine, o luà în spate şi haid' cătră casă.

Pe drumŭ îlŭ întêlnesce unŭ omŭ voinicŭ, îmbrăcatŭ în haine de sĕrbătóre, care voia sĕ mérgă la biserică. Acesta stete în locŭ, şi-i dise celui cu sarcina: nu sci tu, că astădĭ este Duminecă, di, în care Dumnedeu s'a odihnitŭ, după ce a făcutŭ lumea, tóte animalele şi pe omŭ? Nu sci, că scrisŭ este în a treia poruncă: sĕ sfinţescĭ diua Dumineciĭ?

Intrebătorulŭ era însu-şĭ prea bunulŭ Dumnedeu.

Tăiătorulŭ de lemne însĕ era încăpăţinatŭ şi rĕspunse. „Duminecă pe pămêntŭ, ori lună în cerŭ, ce-mĭ pssă mie de asta şi ce-ţĭ pasă ţie?"

— „Décă-i aşa, atuncĭ se porţĭ în vecĭ sarcina asta în spate!" — dise prea bunulŭ Dumnedeu, şi fiind-că pe pămêntŭ Dumineca o preţuescĭ aşa de puţinŭ, deaceea, de aicĭ înainte tu vei avè în vecĭ numai „lunĭ" şi vei sta în lună, dreptŭ dojană pentru cei-ce necinstescŭ diua Duminecii".

De atuncĭ şi până 'n diua de astădĭ se vede omulŭ cu sarcina de lemne în lună şi acolo va rĕmâné până la sfirşitulŭ lumei.

Moşulŭ.

*

Soldaţĭ-femei în China.

In rĕsboiulŭ, ce se pórtă încă şi acum între Japonia şi China, soldaţii chinesĭ s'au purtatŭ, ca femeile cele slabe. Vĕdêndŭ femeile chinese, câtŭ de fricoşĭ şi amărîţĭ suntŭ bărbaţii, s'au hotăritŭ sĕ între ele în luptă contra Japonesilorŭ. Astfelŭ vĕduva generalului Sha-Ho-ki, care a cădutŭ în lupta dela Ping-yang, s'a decisŭ, sĕ formeze o armată din 3000 de femei, ca sĕ rĕsbune mórtea soţului ei. Scirea acésta a pusŭ în temere pe Japonesĭ, căcĭ sciutŭ este, că femeia chinesă, ajunsă în furia rĕsbunărei, e de dece orĭ mai primejdiósă, decâtŭ bărbatulŭ.

*

Napoleonŭ şi litera „m".

Unŭ esploratorŭ istoricŭ sîrguinciosŭ a căutatŭ, ce rolŭ mare are litera „*m*" în viéţa lui Napoleonŭ I. Rolulŭ politicŭ-publicŭ alŭ lui Napoleonŭ s'a începutŭ în 20 *M*artie (1796); în *M*artie s'a logoditŭ cu *M*aria Luiza; în *M*artie 'i s'a născutŭ unŭ fiu; în 20 *M*artie (1815) s'a reîntorsŭ de pe insula Elba. Numele celorŭ mai de frunte 6 *m*areşalĭ ai sĕi începŭ cu litera *m*. Acestia suntŭ: *M*acdonald, *M*armont, *M*assena, *M*ortier, *M*oncey şi *M*urat. Prima şi ultima lui bătaiă s'au întêmplatŭ la cătune, ce începŭ cu litera *m*. A începutŭ la *M*ontenotte şi a sfîrşitŭ la *M*ont.-St. Jean (Waterloo). A raportatŭ victorii la: *M*ondo, *M*ilessimo, *M*arengo, *M*oruiszk, *M*ontmirail şi *M*ontereau. Nenorocirile i-se légă de oraşe cu numele *m*: *M*adrid şi *M*oscva. In sfîrşitŭ mórtea încă i-a venitŭ în *M*aiu.

*

Rĕsbunarea unei femei.

Inainte cu vre-o patru anĭ o femeiă cu numele Leonia Mangras, care era servitóre în Jogny (Francia) a atacatŭ pe soldatulŭ Louis Pieetre într'unŭ balŭ publicŭ c'unŭ cuţitŭ şi i-a făcutŭ şése rănĭ. Astfelŭ ea a voitŭ sĕ-şĭ rĕsbune, pentru-că soldatulŭ o părăsise cu necredinţă, împreună cu copilulŭ ei. Servitórea fŭ atuncĭ achitată de juriu şi nu se mai audi nimicŭ de ea. Ranele lui Pieetre s'au vindecatŭ, şi cu timpulŭ elŭ uitase acea întêmplare şi se căsĕtori mai târdiu. Nu de multŭ, când s'a întorsŭ cu tênĕra sa nevastă şi cu cumnatulŭ sĕu dela o plimbare afară de oraşŭ, fŭ pe drumŭ deodată atacatŭ de unŭ strĕinŭ cu o barbă mare şi spărlită. Strĕinulŭ îi împunse unŭ pumnalŭ în umĕrulŭ dreptŭ. Pieetre spăriatŭ căută sĕ scape prin fugă. Incercarea ucigaşului, care fugea după elŭ, de a-i mai da o lovitură cu pumnalulŭ însĕ nu reuşi, căcĭ unŭ poliţistŭ, care audise strigătulŭ lui Pieetre puse mâna pe ucigaşŭ.

In acelaşĭ momentŭ îi cădu acestuia barba falsă, ce-o purta, şi se vĕdu, că era femeia Leonia Mangras, despre care patru ani de dile nimenĭ nu mai audise nimicŭ. Pe lângă pumnalŭ s'a mai aflatŭ la ea unŭ revolverŭ de buzunarŭ. Ea spuse la poliţiă, că a venitŭ la Jogny cu hotărîrea de a omorî mai întâiu pe seducĕtorulŭ ei şi apoi de a se împuşca. Dusă fiindŭ în închisóre, ea nu mai vrea sĕ mănânce nimicŭ, dicêndŭ că vrea sĕ móră de fóme. N'arată nicĭ o căinţă si îi pare rĕu numai, că nicĭ a doua óră n'a putatŭ sĕ omóre pe bărbatulŭ, pe care-lŭ uria aşa de cumplitŭ.

*

Câtŭ de tarĭ suntŭ insectele.

Unŭ învĕţatŭ naturalistŭ francesŭ, *Plateau* povestesce, pe temeiulŭ unorŭ probe, ce a făcutŭ, că insectele cele micĭ, suntŭ adeseorĭ mai tarĭ, decâtŭ cele marĭ. Astfelŭ *gândaculŭ* póte sĕ tragă după sine o povară relativŭ de 21 orĭ mai grea, *albina* de *30* mai grea, decâtŭ bunăóră calulŭ. Albina fórte uşorŭ póte se ducă cu sine 20 alte albine, astfelŭ, că ea desvóltă relativŭ o putere ca şi locomotiva. Câtŭ de puternică este musculatura albinei se vede şi de acolo, că o albină séu doue potŭ sĕ susţină roiulu întregŭ.

Părerea unorŭ scriitori francesĭ despre duelŭ.

Din incidentulŭ tragicului duelŭ, ce s'a întêmplatŭ dilele trecute la Parisŭ între *Le Chatelier* şi *Pacher Henry*, unulŭ dintre colaboratorii cei mai bunĭ ai diarului „Journal des Debats" care cădușe victimă acestui duelŭ, — fóia parisiană „*Echo de Paris*" a adressatŭ celorŭ mai distinşĭ scriitorĭ francesĭ unŭ apelŭ, rugându-i sĕ arate, ce părere au ei despre duelŭ. Până acum şi-au datŭ părerea Jules *Simon Scholl* şi *Zola* Aurelien Scholl este unŭ aderentŭ alŭ duelului, Jules Simon însĕ este cu totulŭ de altă părere. Acesta dice, că duelulŭ este unŭ obiceiu orbŭ şi barbarŭ, căcĭ a vătĕma pe cine-va, ér pe de-asupra a-lŭ mai şi răni, séu chiar a-lŭ omorî: acesta este unŭ modŭ fórte ciudatŭ de a-şĭ rĕsbuna onórea vătĕmată. De obiceiu în duelŭ rĕmâne rănitŭ acela, care a fostŭ şi vătĕmatŭ. Aşa de esemplu la duelurile provenite din frângerea jurămêntului căsĕtoriei, aprópe fără escepţiune bărbatulŭ legiuitŭ cade victimă, deóre-ce elŭ este de obiceiu mai slabŭ şi mai bĕtrânŭ, decâtŭ amantulŭ seducĕtorŭ. După părerea lui Jules Simon, celŭ mai bunŭ mijlocŭ pentru repararea onorei ar fi, décă în loculŭ duelului s'ar introduce instituţiunea juriilorŭ de onóre. — *Zola* dice: „Inaintea mea duelulŭ este unŭ lucru nebunŭ şi monstruosŭ, cu care nicĭ nu vrĕu sĕ-mĭ batŭ capulŭ. In romanurile mele, nu vine înainte unŭ singurŭ duelŭ. Nu m'am duelatŭ nicĭ-odată; am figuratŭ însĕ ca martorŭ o singură dată, dér şi atuncĭ am consideratŭ totulŭ, ca unŭ lucru de rîsŭ. Pentru aceea însĕ nu dicŭ, că duelulŭ nu s'ar puté permite. Unŭ comerciantŭ, d. es., n'are lipsă de-a se duela, de-óre-ce ómenii din societatea, în care se întórce elŭ, nu suntŭ aşa riguroşĭ în privinţa cestiunilorŭ cavalerescĭ; décă însĕ unŭ militarŭ, unŭ redactorŭ de diarŭ séu unŭ altŭ bărbatŭ cu rangŭ în societaţe ar refusa o provocare la duelŭ, ar avé sĕ-i pară rĕu pentru asta. Colegii sĕi din societate s'ar feri de a-i mai da mâna şi de aceea elŭ trebue sĕ se dueleze, căcĭ duelulŭ nu este atâtŭ o cestiune de reparare a onórei, câtŭ mai multŭ o cestiune de-a fi onoratŭ în viitorŭ din partea membrilorŭ din societate."

...césŭ anumitŭ la elŭ, ca sĕ afle, décă tênĕra femeiă mai stă pe lângă hotărîrea ei.

La timpulŭ hotărîtŭ ei se şi înfăţişară înaintea judecătorului, şi acesta trimise numai decâtŭ pe servitorulŭ dela judecătoriă în chiliă sĕ aducă pe femeiă. Acesta se şi întórse curêndŭ şi spuse tremurândŭ şi cu faţa îngălbinită, că biata femeiă n'a mai aşteptatŭ, ci s'a şi spêndurată de crucea ferestriĭ. Cei doi bărbaţĭ se duseră în urma acésta, conduşĭ de servitorulŭ dela judecătoriă, în acea chiliă, aruncară plinĭ de grózâ o privire înăuntrulŭ ei, cunoscură statura şi hainele carĭ erau acelea ale nevestei lorŭ şi se întórseră iute ca sĕ afle dela judecătorŭ, ce au sĕ mai facă. Judecătorulŭ dise atuncĭ:

— „Acela dintre voi doi, care vré sĕ aibă nevasta şi acuma, póte sĕ şi-o ia, după ce va plăti potrivnicului sĕu o sumă de banĭ, cu care acesta sĕ-şĭ pótă lua o altă nevastă.

Bărbatulŭ celŭ dintâiŭ cădu îndată în genunchĭ şi se rugà sĕ-lŭ lase sĕ-şĭ ia femeia sa mórtă, ca sĕ-i facă cinstea din urmă. Alŭ doilea bărbatŭ nu dicea nimicŭ, şi cândŭ judecătorulu îlŭ întrebà, décă vrea sĕ ia parte şi elŭ la cheltuelele şi la ceremoniile înmormêntărei, elŭ rĕspunse, că i-a fostŭ numai de femeia viă, pe cea mórtă însĕ o lasă bucurosŭ potrivnicului sĕu.

Acum judecătorulu porunci, sĕ se deschidă uşile şi femeia, despre care credeau, că s'a sinucisŭ, intrà sprintenă şi voiósă, alergà spre bărbatulŭ ei celŭ dintâi şi-lŭ rugà sĕ-o ia érăşĭ la sine, după ce acum s'a încredinţatŭ de adevĕrata lui iubire. Inţeleptulŭ judecătorŭ, în diua premergĕtóre după pertractarea ciudată cu cei doi bărbaţĭ, dusese pe femeiă în odăile nevestei sale şi o ţinù acolo ascunsă. Ea se îmbrăcà cu alte haine pre cândŭ cu hainele sale propriĭ a fostŭ îmbrăcată o păpuşă de paie de mărimea ei şi acésta a fostŭ spêndurată de crucea ferestriĭ chiliei, despre care fŭ vorba. Servitorulŭ dela judecătoriă, care nu scia nimicŭ de acésta şi care vĕdù păpuşa de paie spêndurândŭ de feréstră, n'a cercetatŭ mai de aprópe, ci s'a grăbitŭ a fugi din apropierea înspăimântătóre, şi dădu de scire despre ce s'a petrecutŭ. Tinĕra femeiă a ascultatŭ din odaia învecinată, unde era ascunsă, totŭ ce se vorbia în sala unde se afla judecătorulŭ. Iubirea neinteresată a primului ei bărbatŭ o mişcà şi ea se hotărî sĕ-şĭ păstreze viaţa şi sĕ-i urmeze în vechia locuinţă. Acolo trăiră cei ce din nou s'au unitŭ încă multe decĭ de anĭ în iubire şi bună înţelegere şi se închinară împreună cu copiiĭ lorŭ la mormintele strămoşilorŭ lorŭ.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

FEBRUARIE are 28 dile. FAUR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	26 3 Sf. p. Porfir Ep.	10 S. 40 martir.
Lunĭ	27 P. Proco Decap.	11 Constanţa
Marţĭ	28 S. păr. m. Vasiliu	12 Ep. Gregoriu
Mer.	1 † Cuv. Eudochia	13 Rosina
Joi	2 S. Teod., Ep. Cir.	14 Matilda
Vin.	3 Sf. Eut., Vabilis.	15 M. Longin
Sâm.	4 Cuv. păr. Gheras.	16 Henrieta

Preţurile cerealeor din piaţa Braşovŭ.

Din 8 Martie st. n. 1895

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.		Valuta austriacă fl.	cr.
1 H. L.	Grâu	cel mai frumos	5	40
"		mijlociu . .	4	90
"		mai slabŭ . .	4	60
"	Grâu mestecatŭ . .		3	70
"	Sĕcară	frumósă .	3	50
"		mijlocià ,	3	10
"	Orzŭ	frumosŭ .	3	50
"		mijlociu .	3	—
"	Ovĕsŭ	frumosŭ .	2	30
"		mijlociu .	—	—
"	Cucuruzŭ		4	20
"	Mălaiu		4	60
"	Măzĕre		5	20
"	Linte		6	50
"	Fasole		5	60
"	Sĕmênţă de inŭ . .		10	—
"	Sĕmênţă de cânepă		4	—
"	Cartofi		1	10
"	Măzĕriche		—	—
1 kilă	Carnea de vită . .		—	48
"	Carnea de porcŭ .		—	52
"	Carnea de berbece		—	—
100 kil.	Sĕu de vită prôspĕtŭ		23	—
	Sĕu de vită topitŭ		33	—

Cursulŭ la bursa din Viena.

Din 8 Martie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	124.05
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.10
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½% .	127.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.40
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.10
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seged'n.	152 50
Renta de hârtie austr.	101 —
Renta de argint austr.	100 75
Renta de aur austr.	125.10
Losurĭ din 1860	127.25
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1064.—
Acţii de-ale Băncei ung. de creditŭ.	455.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	388.25
Napoleondorĭ.	9.79
Mărcĭ imperiale germane . . .	60.35
London vista	123.40
Paris vista	49.—
Rente de coróne austr. 4% . . .	101.35
Note italiene.	46.60

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 6 Martie n. 1895.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănăţenescŭ	80	6.75	6 80
Grâu dela Tisa	80	6.80	6.85
Grâu de Pesta	80	6.75	6.80
Grâu de Alba-regala	80	6.75	6.80
Grâu de Bácska	80	6.85	6.90
Grâu ung. de nordŭ	80	.—	.—

Sĕminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	5.50	5.55
Orză	nutreţŭ	60—62	6.	6 35
Orzŭ	de vinars	62.64	6.40	6 85
Orză	de bere	64.66	7.20	8 20
Ovĕsŭ		39.41	6.15	6.55
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	.—	.—
Cucuruzŭ	"	—	.—	.—
Hirişcă	"	—	—.—	—.—

Preţulŭ pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	38 —	48
—	francesă		—.—
—		—.—	—.—
"	roşiă	58 —	68.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	.—	.—
Oleu de in		—.	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	48.50	49.—
"	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	42.—	42.50
"	afumată	48.	49.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	8.50	8.75
	din Serbia în sacĭ	8.50	8.75
Lictarŭ	slavonŭ nou	17.—	18.—
"	bănăţenescŭ	—.—	—.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	ungurescĭ		
	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
"	galbină strecurată	—.—	—.
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirtŭ	brutŭ	—.—	—.—
	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Cursulŭ losurilorŭ private

din 6 Martie 1895.

	cump.	vinde.
Basilica . . .	8 70	9.—
Creditŭ	200.—	201 —
Clary 40 fl. m. c. . .	59.—	60.
Navig. pe Dunăre . .	—.—	160.—
Insbruck	27.—	—.—
Krakau	26.50	27.50
Laibach	25.—	26.25
Buda	63.—	65.—
Palffy	59.50	60.50
Crucea roşie austr. .	18 —	18.60
dto ung. . .	11.80	12.10
dto ital. . .	12.75	13 25
Rudolf	23 75	24.75
Salm	71.—	74.—
Salzburg	27.—	27.75
St. Genois . . .	73 —	74.50
Stanislau	—.—	—.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	150.—	—.—
dto 4% 50 .	70.—	—.—
Waldstein . . .	51.—	52.50
sêrbescĭ 3% . . .	41 25	44.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	133.—	131.—

Cursulŭ pieţei Braşovŭ.

Din 9 Martie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.74	Vênd.	9.77
Argint român.	Cump.	9.65	Vênd.	9.68
Napoleon-d'orĭ	Cump.	5.75	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.84	Vênd.	5 89
Ruble rusescĭ	Cump.	1,31	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	60.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Bursa de Bucuresci

din 6 Martie n. 1895.

Valori	Dobânda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	101.½
Renta amortisabilă . . .	5%	„ „	99.½
„ „ (Impr. 1892 . .	5%	Ian.--Iul.	98 ½
„ „ din 1893	5%	„ „	98 ½
„ „ 1894 int. 6 mil.	[illegible]%	Apr.-Oct.	96 —
„ „ (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	84 ¼
„ „ (Impr. de 50 mil	4%	„ „	86 ⅝
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	86.⅝
„ „ (Imp. de 45 m. 189.	4%	„ „	86 ⅝
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	87 .—
Oblig. de Statŭ (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	102.⅝
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	280.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.--Iul.	94.¾
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	— —
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	95 ¼
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	94 ¼
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	101 ½
„ „ „ „	5%	„ „	88 ½
„ „ „ Iaşĭ .	[illegible]%	„ „	80.½
Oblig. Soc. de basalt artificialŭ	6%	„ „	—.—
	V. N		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Naţion. ult. div. 86.—	500	într. v.	1568.
Banca agricolă	500	150 v.	1[illegible]8.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	380.—
Naţionala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	40[illegible].—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	130.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	110.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	[illegible]	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 „	[illegible]	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	20[illegible]	„ „	—.—
20 francĭ aurŭ			20.07

S C O M P T U R Ĭ:

Banca naţ. a Rom.	6%	Paris	2½%
Avansurĭ pe efecte	7%	Petersburg . .	4½%
Casa de Depunerĭ	7½	Berlin	5%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4%	Elveţia	3%

Têrgulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch.

La 3 Martie n. 1895

Starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 9437 capete, la 4 Martie au întrată 654 capete şi au eşită 1999 rĕmânêndŭ la 5 Martie unŭ numĕrŭ de 118.092 capete.

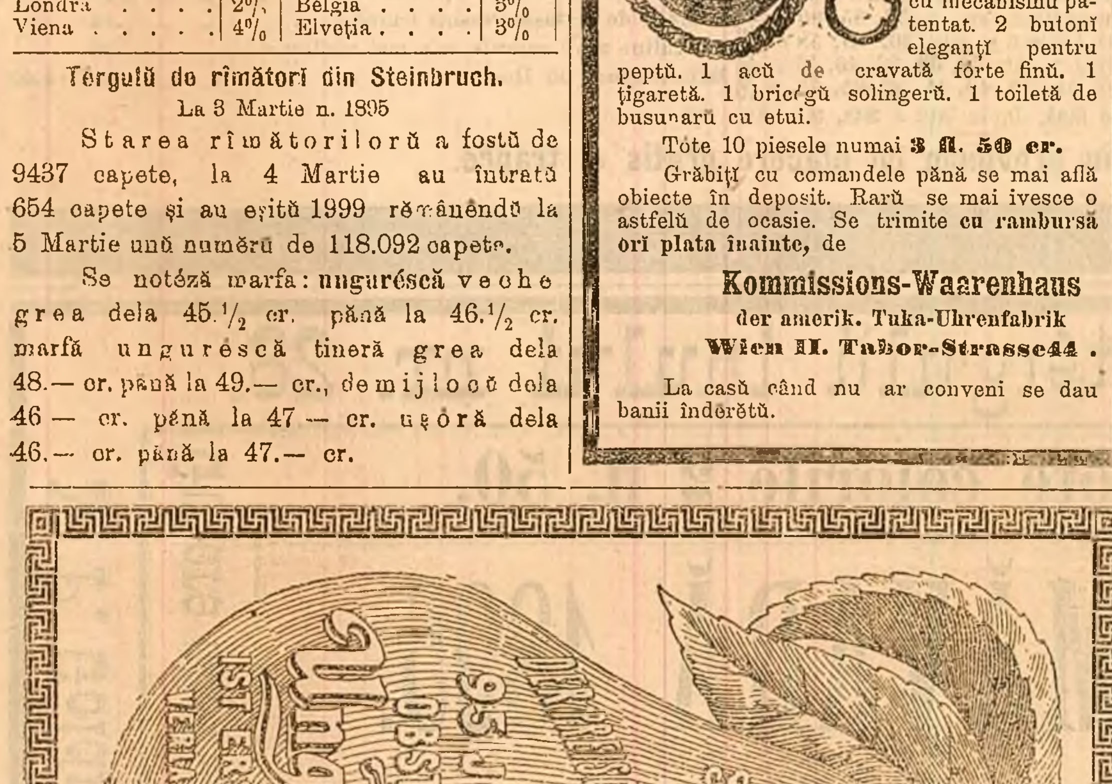
Se notéză marfa: ungurésca vechie grea dela 45.½ cr. până la 46.½ cr. marfă ungurésca tineră grea dela 48.— cr. până la 49.— cr., de mijlocŭ dela 46.— cr. până la 47.— cr. uşóră dela 46.— cr. până la 47.— cr.

Marfă ţĕrănéscă grea dela 45.— până la 45 ½ cr. de mijlocŭ dela 45.— cr. până la 45.½ cr. uşóră dela 45.— cr. până la 46 — cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela 45.— cr. până la 46 — cr. Transito, mijlocia grea dela 45.— cr. până la 46 — cr. transito uşóră dela 44.— cr. până la 45.— cr.

Porcii îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela —.— cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr. Cântăriţĭ la gară cu —.— cr. la până — cr..

Proprietarŭ: **Dr Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Pentru Sesonul de Primăvară

are onórea prin acésta

Magazia D. LESSNER

VIENA,
VI., Mariahilferstrasse 83,
Souterain, Parterre
Mezzanin și etagiu I.

a aduce la cunosciință, că cu 1-a Martie vine la vêndare cele mai noue și exquisit de frumóse **stofe moderne**, assortimentŭ sensaționalŭ, prețurĭ ieftine și reduse, și'mĭ permitŭ a învita P. T. publicŭ a visita magazia, unde suntŭ espuse spre vedere **mulțime de nouvitățĭ.**

Stofe curatŭ de lână:

Mousseline de lână Dessins splendid . . .	per Metru fl.	—.58
Kammgarn Nouveauté, latŭ duplu . . .	„ „ „	—.88
Kammgarn rayé Nouveauté latŭ duplu . . .	„ „ „	—.88
Crêpe Nouveauté raye „ „ . . .	„ „ „	—.70
Nouveauté raye „ „ . . .	„ „ „	1.—
Nouveauté lignette „ „ . . .	„ „ „	1.50
Pepita moderne, 120 cm. latŭ .	„ „ „	—.88
Kammgarn rayé exclusive 120 „ „ .	„ „ „	1.45
Cheviotine 120 „ „ .	„ „ „	1.65
Kammgarn carré specialité 120 „ „ .	„ „ „	1.85
Kammgarn rayé anglais 120 „ „ .	„ „ „	1.75
Haute Nouveauté rayé 120 „ „ .	„ „ „	1.90

Stofe curatŭ de lână:

Haute Nouveauté carré, ...	120 cm. latŭ per metru fl.	2.15
Rayé pointu în mătase	120 „ „ „ „ „	2.15
Haute Nouveaute franțuzescŭ . .	120 „ „ „ „ „	2.25
Haute Nouveauté Parisienne . . .	120 „ „ „ „ „	2.55
Haute Nouveauté în mătase . . .	120 „ „ „ „ „	2.80

Stofe de spălatŭ:

Piqué uni în tóte colorile, nu-șĭ lasă fața, per metru . . . 52 cr.
Mousseline indian Dessins splendid, nu-șĭ lasă fața, per metru 52, 55, 58, 60, 65 cr.
Piqué Nouveauté dessiné, noue de totŭ, pentru rochiĭ și bluse nu-șĭ lasă fața, per metru 35 cr.
Piqué Haute Nouveauté, curat pentru spălatŭ per. m. 58, 85, 90 cr.
Atlas-Satin cele mai noue. des. pentru spălatŭ p. mtr. 36, 40, 58 cr.
Levantine, dessins moderne, pentru spăl. p. mtr. 26, 30, 32, 40, 45 cr.
Zephir Nouveauté, pentru spălatŭ per mtr. 35, 40, 45, 50, 55, 75 cr.

Stofe de mătase:

Brocate de mătasă, frumsețe splendidă și exquisită per metru	fl.	3.60, 4.—
Taffetas chiné, Dessins splendide . . per metru	„	2.50, 2.85
Taffetas rayé broché (Haute Nouveaté)	„ „ „	3.—
Pepita stofe curatŭ de mătasă	„ „ „	1.20
Stofe curatŭ de mătasă, cu vărgĭ splendide	„ „	1.20
Sicilienne uni, în tóte colorile . . . . per	„ „	1.20
Sicilienne façonné, în tóte colorile . .	„ „ „	1.35
Pongis chinois Dessins splendide . .	„ „ „	1.10
Foulard de mătasă Dessins frumosŭ .	„ „ „	—.45
Bengaline rayé colorile cele mai moderne	„ „	—.98
Mătasă crudă cu Dessin	„ „ „	1.25, 1.40

Asortimentŭ horend în cele mai noue stofe de lână, duplu latŭ à **30, 34, 40, 52 cr.** etc.

Mostre și jurnale marĭ ilustrate se trimitŭ în provincie cu plăcere gratis și franco.

N. P. GOLDMANN, têrgulŭ inului nr. 28.

N. P. Goldmann, têrgulŭ inului nr. 28.
Gulere englezescĭ în tóte colorile 2 fl. 50 cr.

Gulere englezescĭ în tóte colorile 2 fl. 50.

SESON de PRIMĂVARĂ 1895.

Pentru sesonulŭ de primăvéră îmĭ permitŭ a recomanda Onoratei mele clientele:

Magazinulŭ de confecțiunĭ pentru dame

bogatŭ asortatŭ cu **pardisiurĭ, gulere, fichurĭ, mantale, pardesiurĭ de plóiă și prafŭ.**

Paltonașe și pardesiurĭ pentru fetițe și băiețĭ

cu rondourĭ séu gulerașe separate la ele.

carĭ se află totdéuna în asortimentŭ mare și le vêndŭ cu **prețurile fabricei.**

Comandele din provincie se efectuéḑă cu mare acuratețā și **după mĕsură** în restimpŭ de **trei ḑile.**

Rugându-mĕ de sprijinulŭ On. Dame,

Sunt cu deosebită stimă,

N. P. GOLDMANN,
Brașovŭ, Têrgulŭ inului Nr. 28.

Gulere englezescĭ în tóte colorile 2 fl. 50 cr.

Gulere englezescĭ în tóte colorile 2 fl. 50 cr.
N. P. Goldmann, têrgulŭ inului nr. 28.

N. P. GOLDMANN têrgulŭ inului nr. 28.

Anunciurĭ
(inserțiunĭ și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casulŭ publicăriĭ unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Administrațiunea
„Gazeta Transilvaniei."

A V I S U!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiescŭ ca espedarea sĕ li-se facă după stilulŭ nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.